

**Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi päästökauppala-
lain muuttamisesta**

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Ehdotuksessa esitetään muutettavaksi päästökauppalakia. Lailla on pantu kansallisesti täytäntöön päästökauppadirektiivi ja sen muuttamisesta annettu direktiivi, joka koskee Euroopan unionin päästökauppajärjestelmää vuoden 2013 alusta lukien.

Voimassa oleva päästökauppalaki on annettu vuonna 2011 ja sitä sovelletaan vuoden 2013 alusta alkaneella kolmannella päästökauppakaudella. Laki on annettu vuonna 2011 ennen kuin kaikista kolmatta päästökauppakautta koskevista yksityiskohtaisista säännöistä oli EU-tasolla sovittu, minkä vuoksi kaikkia tarpeellisia säännöksiä ei ole ollut mahdollista kirjoittaa lakiin täsmällisesti. Esityksen ensisijaisena tarkoituksena on-

kin täydentää voimassa olevaa sääntelyä siltä osin kuin EU-sääntely on lain antamisen jälkeen täsmennyntynyt. Päästökauppalakiin ehdotetut muutokset koskevat Kioton pöytäkirjan mukaisten hankemekanismien käyttöä, mak-
sutta jaettavien päästöoikeuksien kirjaamista ja takaisinperintäoikeutta sekä päästöjen tarkkailua ja todentamista. Lisäksi lakiehdotus sisältää täsmennyksen lain soveltamisalaan ja useita teknisluonteisia tarkistuksia.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
SISÄLLYS.....	2
YLEISPERUSTELUT	3
1 NYKYTILA JA EHDOTETUT MUUTOKSET	3
1.1 Yleistä	3
Unionin päästökauppajärjestelmä ja sitä koskeva EU-lainsäädäntö.....	3
Kansallinen lainsäädäntö ja nykytilan arviointi.....	4
1.2 Hankeyksiköiden käyttö.....	4
Nykytila.....	4
Kansainväliset säännöt	5
EU-säädökset.....	5
Esityksen keskeiset ehdotukset.....	6
1.3 Päästöjen tarkkailu ja todentaminen.....	6
Nykytila ja EU-säädökset.....	6
Keskeiset ehdotukset	7
1.4 Maksutta jaettavien päästöoikeuksien kirjaaminen ja takaisinperintä	7
Nykytila ja EU-säädökset.....	7
Keskeiset ehdotukset	8
1.5 Muut ehdotukset.....	8
1 Esityksen vaikutukset.....	8
2 Asian valmistelu.....	9
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT.....	10
1 LAKIEHDOTUKSEN PERUSTELUT	10
2 TARKEMMAT SÄÄNNÖKSET JA MÄÄRÄYKSET	19
3 VOIMAANTULO.....	19
LAKIEHDOTUS	20
Laki.....	20
päästökauppalain muuttamisesta	20
LIITE	26
RINNAKKAISTEKSTI.....	26
Laki.....	26
päästökauppalain muuttamisesta	26

YLEISPERUSTELUT

1 Nykytila ja ehdotetut muutokset

1.1 Yleistä

Unionin päästökauppajärjestelmä ja sitä koskeva EU-lainsäädäntö

Euroopan unionin päästökauppajärjestelmä perustettiin 25 päivänä lokakuuta 2003 voimaan tulleella Euroopan yhteisön laajuisesta kasvihuonekaasujen päästöoikeuksien kaupan järjestelmästä annetulla direktiivillä 2003/87/EY, jäljempänä *päästökauppadirektiivi*. Järjestelmä perustuu ajatukseen, että päästöjä vähennetään siellä, missä se on halvinta. Tätä varten EU-tasolla asetetaan vuodesta 2013 alkaen jokaiselle vuodelle päästökauppasektorin päästökatto, joka vastaa samalla liikkeelle laskettavien päästöoikeuksien kokonaisuutta. Päästökauppasektorin päästökatoissa pysyminen varmistetaan sillä, että jokaisen päästökaupan toiminnanharjoittajan on vuosittain palautettava edellisen vuoden kasvihuonekaasupäästöjään vastaava määrä päästöoikeuksia. Yksi päästöoikeus vastaa yhtä hiilidioksiditonnia. Osa päästöoikeuksista lasketaan liikkeelle huutokauppaamalla ja osa maksutta, minkä jälkeen ne ovat vapaasti vaihdettavissa jälkimarkkinoilla.

Päästöoikeudet ovat käytännössä sähköisiä rekisterimerkintöjä unionin yhteisessä päästökaupparekisterissä. Järjestelmän piiriin kuuluva toiminnanharjoittaja voi kattaa päästöjään unionin päästöoikeuksien lisäksi myös hankkimalla ja käyttämällä ns. Kioton hankkeysiköitä. Suomessa päästökauppajärjestelmän piiriin kuuluu noin 600 laitosta ja se kattaa noin puolet Suomen kasvihuonekaasupäästöistä. Koko Euroopan tasolla laitoksia on järjestelmässä noin 12 000.

EU:n päästökauppajärjestelmä rakentuu päästökauppauskausiin, joista ensimmäinen kattoi vuodet 2005—2007 ja toinen vuodet 2008—2012. Päästökauppadirektiiviä muutettiin huhtikuussa 2009 hyväksytyllä direk-

tiivillä 2009/29/EY direktiivin 2003/87/EY muuttamisesta kasvihuonekaasujen päästöoikeuksien kauppaa koskevan yhteisön järjestelmän parantamiseksi ja laajentamiseksi. Direktiivin muutos tuli voimaan 25 päivänä kesäkuuta 2009 ja sitä sovelletaan vuodet 2013—2020 kattavalla kolmannella päästökauppauskaudella ja sen jälkeen. Muutettu direktiivi on osa EU:n ns. energia- ja ilmestopakettia, jossa asetetaan unionin päästövähennystavoitteeksi 20 prosenttia vuoteen 2020 mennessä vuoden 1990 tasosta. Päästökauppasektorin päästövähennystavoite on 21 prosenttia vuoteen 2020 mennessä vuoden 2005 tasosta. Kolmannella päästökauppauskaudella ei ole enää kansallisia vähennystavoitteita päästökauppasektorille.

Kolmas päästökauppauskausi muuttaa merkittävästi EU:n päästökauppajärjestelmän luonnetta tehden siitä huomattavasti kahta edeltävää kautta harmonisoidumman. Järjestelmän harmonisointia ja direktiivin yhtenäistä soveltamista varten päästökauppadirektiivi sisältää lukuisia valtuutuksia, joiden nojalla ns. komitologiamenettelyssä voidaan antaa yksityiskohtaisempia säädöksiä direktiivin soveltamisesta. Suuri osa unionin päästökauppajärjestelmän yksityiskohtaisemmista säännöistä sisältyykin direktiivin sijaan nimenomaan sen täytäntöönpanosäädöksiin. Keskeisiä kolmannella päästökauppauskaudella sovellettavia täytäntöönpanosäädöksiä ovat:

1) Komission päätös 2011/278/EU päästöoikeuksien yhdenmukaistettua maksutta tapahtuvaa jakoa koskevien unionin laajuisten siirtymäsäännösten vahvistamisesta direktiivin 2003/87/EY 10 a artiklan mukaisesti, jäljempänä *ilmaisjakopäätös*. Ilmaisjakopäätös sisältää harmonisoiduista jakosäännöistä, joiden mukaisesti laitoksille voidaan jakaa päästöoikeuksia maksutta päästökauppauskaudella 2013—2020.

2) Komission asetus 2013/389/EU Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/87/EY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston päätösten N:o 280/2004/EY ja N:o

406/2009/EY mukaisen unionin rekisterin perustamisesta ja komission asetusten (EU) N:o 920/2010 ja (EU) N:o 1193/2011 kumoamisesta, jäljempänä *rekisteriasetus*. Unionin rekisterijärjestelmä muutetaan vastaamaan kolmannen päästökauppakauden ja päästökaupan ulkopuolisten alojen päästövähennystavoitteita koskevan taakanjakopäätöksen tarpeita. Kolmatta päästökauppakautta koskevat muutokset perustuvat päästökauppadiirektiivin muutoksiin sekä komission huutokauppa-asetukseen. Lisäksi uudella rekisteriasetuksella toteutetaan taakanjakopäätöksen edellyttämät muutokset rekisterijärjestelmässä. Päästökauppajärjestelmää koskevat rekisterijärjestelmän muutokset koskevat erityisesti kansainvälisten hyvitysten käyttöä.

3) Komission asetus 2010/1031/EU kasvihuonekaasujen päästöoikeuksien kaupan järjestelmän toteuttamisesta yhteisössä annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/87/EY mukaisen kasvihuonekaasujen päästöoikeuksien huutokaupan ajoituksesta, hallinnoinnista ja muista näkökohdista, jäljempänä *huutokauppa-asetus*. Asetus sisältää päästöoikeuksien huutokauppoja sekä huutokauppapaikkoja ja huutokauppatarkkailijaa koskevat säännökset.

4) Komission asetus 2012/601/EU Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2003/87/EY tarkoitetusta kasvihuonekaasupäästöjen tarkkailusta ja raportoinnista, jäljempänä *tarkkailuasetus*. Asetus sisältää laitosten kasvihuonekaasupäästöjen tarkkailua ja raportointivelvoitteita koskevat säännökset.

5) Komission asetus 2012/600/EU Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2003/87/EY tarkoitetusta kasvihuonekaasupäästöraporttien ja tonnakilometriraaporttien todentamisesta ja todentajien akkreditoinnista, jäljempänä *todentamisasetus*. Asetus sisältää tarkemmat säännökset laitosten vuotuisten päästöraporttien todentamisesta sekä todentajien hyväksymisestä ja pätevyysvaatimuksista.

Kansallinen lainsäädäntö ja nykytilan arviointi

Päästökauppadiirektiivi on pantu Suomessa täytäntöön päästökauppalailla (311/2011),

joka tuli voimaan 1 päivänä toukokuuta 2011. Lakia sovelletaan kolmannella päästökauppakaudella. Voimassa olevalla päästökauppalailla kumottiin vanha päästökauppalaiki (683/2004), jota sovellettiin ensimmäisellä ja toisella päästökauppakaudella. Päästökauppalaikin sääntelyä on lisäksi täydennetty useilla sen nojalla annetuilla ministeriön ja valtioneuvoston asetuksilla.

Voimassa oleva laki on annettu jo keväällä 2011, jolloin valtaosa kolmatta päästökauppakautta koskevista EU-tason täytäntöönpanosäännöistä on ollut vielä valmisteluvaiheessa. Laissa ei siksi ole ollut mahdollista ottaa huomioon kaikkia yksityiskohtaisempia EU-tason sääntöjä ja osa sen säännöksistä on jouduttu jättämään yleispiirteisemmiksi kuin olisi aiheellista. Tämän lakiesityksen ensisijaisena tarkoituksena onkin täydentää ja täsmentää voimassaolevaa lakia sen antamisen jälkeen hyväksytyjen EU-säästösten perusteella. Lisäksi ehdotus sisältää muutamia puhtaasti kansallisia täsmennyksiä, jotka on käytännön soveltamistilanteissa havaittu tarpeellisiksi. Muutostarpeet ja -ehdotukset on selostettu tarkemmin jäljempänä.

1.2 Hankeyksiköiden käyttö

Nykytila

Päästökauppadiirektiivi luo yhteisön laajuiset markkinat päästöoikeuksille. Päästökauppadiirektiivin soveltamisalaan kuuluvat toiminnanharjoittajat voivat täyttää osan velvoitteestaan käyttämällä Kioton pöytäkirjan mukaisista hankemekanismeista, yhteistoteutuksesta (JI) ja puhtaan kehityksen mekanismeista (CDM) saatavia hankeyksiköitä, päästövähennyksiköitä (ERU) ja sertifioituja päästövähennyksiä (CER). Päästökauppadiirektiivi koskee päästökauppakautta 2013–2020 ja myös vuoden 2020 jälkeistä aikaa. Direktiivi sisältää määräyksiä Kioton pöytäkirjan mukaisten hankeyksiköiden käytöstä päästökauppakaudella 2013–2020. Pääosin direktiivi saatettiin kansallisesti voimaan 1 päivänä toukokuuta 2011 voimaan tulleella päästökauppalailla (311/2011). Lain säätämishetkellä hankeyksiköiden käyttöön liittyi niin paljon epävarmuuksia, ettei ollut mahdollista antaa tarkempia säännöksiä hankeyk-

siköiden siirtoon ja käyttöön liittyvästä menettelystä ja näihin liittyvistä mahdollisista rajoituksista.

Kansainväliset säännöt

Ilmastonmuutosta koskevan Yhdistyneiden Kansakuntien puitesopimuksen (jäljempänä ilmastopöytäkirja) Kioton pöytäkirjan mukaisilla hankemekanismeilla toteutetuista päästövähennyksistä saatavien hankeyksiköiden käyttö on mahdollista EU:n päästökauppajärjestelmässä. Kioton pöytäkirjan ensimmäinen velvoitekausi päättyi 31 päivänä joulukuuta 2012. Dohan ilmastokokouksessa joulukuussa 2012 Kioton pöytäkirjan osapuolikokous päätti päätöksen toisen velvoitekauden alkavan vuoden 2013 alusta. Hankemekanismin päätettiin jatkuvan myös toisella velvoitekaudella.

Osapuolikokouksen päätöksen FCCC/KP/CMP/2012/L.9 mukaisesti hankemekanismit jatkuvat saumattomasti huolimatta siitä, että toisen velvoitekauden muutokset pöytäkirjaan tulevat kansainvälisöidellisesti voimaan vasta kun riittävä määrä pöytäkirjan Liitteen I osapuolia on tallettanut ratifiointiasiakirjansa voimaantulosääntöjen mukaisesti. Päästövähennysyksiköiden (emission reduction unit, ERU) liikkeellelaskuun liittyvien määräysten vuoksi yhteistoteutuksen (joint implementation, JI) jatkuvuus on epäselvää. Pöytäkirjan määräysten mukaan toiseen velvoitekauteen kohdistuvista päästövähennyksistä saatavia ERU:ja voitaisiin laskea liikkeelle vasta, kun yksiköiden perustana olevat sallitut päästömäärät (assigned amount, AA) vahvistetaan vuonna 2016. ERU:jen liikkeellelaskun nopeuttamista käsittelevässä alaelimessä (Subsidiary Body for Implementation, SBI).

Kaikki Kioton pöytäkirjan ensimmäiseen velvoitekauteen osallistuvat osapuolet eivät osallistu toiseen velvoitekauteen. Kanada jättyy pois Kioton pöytäkirjasta kokonaisuudessaan. Venäjä, Japani ja Uusi-Seelanti ovat ilmoittaneet, etteivät ota päästövähennysveloitetta toiselle velvoitekaudelle. Joidenkin osapuolten kohdalla on vielä epäselvää, osallistuvatko ne toiseen velvoitekauteen. Esimerkiksi Ukraina on tällainen osapuoli. Näi-

den osapuolten kohdalla myös hankemekanismin jatkuvuus toisella velvoitekaudella on epävarmaa.

Edellä kuvatut muutokset Kioton pöytäkirjaan vaikuttavat epäsuorasti päästökauppain mukaiseen hankeyksiköiden käyttöön. Vaikutukset tapahtuvat hankemekanismeilla toteutetuista päästövähennyksistä saatavien päästövähennyksien tarjonnan kautta, eikä niistä näin ollen ole tarpeen säätää kansallisessa lainsäädännössä.

EU-säädökset

Päästökauppadirektiivin muutoksen myötä hankeyksiköiden käyttö yhteisön päästökauppajärjestelmässä muuttuu. Kaudella 2013—2020 yksiköiden käyttö tapahtuu vaihtamalla hankeyksiköt kolmannen päästökauppakauden EU-päästöoikeuksiin. Toiminnanharjoittajan kaikki hankeyksiköt on vaihdettava päästöoikeuksiksi ennen niiden käyttämistä päästökauppajärjestelmän velvoitteiden täyttämiseen. Vaihto tapahtuu pyytämällä vaihtoa unionin rekisterin valvojalta.

Päästökauppadirektiivi sisältää lisäksi säännöksiä, joilla rajoitetaan hankeyksiköiden vaihdettavuutta riippuen hankkeiden rekisteröinnin ajankohdasta, hankeyksiköiden liikkeellelaskun ajankohdasta ja hankkeen isäntävaltiosta. Koska direktiivin muutos tehtiin ennen kuin oli varmuutta Kioton pöytäkirjan toisen velvoitekauden toteutumisesta ja säännöistä, direktiivin säännöksillä on varauduttu tilanteeseen, jossa ei ole tietoa Kioton pöytäkirjan velvoitteiden jatkuvuudesta tai muusta kansainvälisestä sopimuksesta. Tästä syystä osa direktiivin säännöksistä ei sovellu nykytilanteeseen.

Päästökaupan toiminnanharjoittajien käytettävissä olevat hankeyksiköiden enimmäismäärät vahvistetaan erillisellä komission asetuksella. Hankeyksiköitä voi vaihtaa toiminnanharjoittajan käytettävissä olevaan sallittuun enimmäismäärään asti siltä osin kuin toiminnanharjoittaja ei ole käyttänyt hankeyksiköitä toisen päästökauppakauden palautuksiin. Sallitut enimmäismäärät vahvistetaan kaudelle 2008—2020. Unionin rekisteri laskee automaattisesti jäljellä olevan sallitun

enimmäismäärän toisen päästökauppakauden palautusten ja toiminnanharjoittajan suorittamien vaihtojen jälkeen.

Päästökauppadirektiivin mukaan tietyistä hanketyypeistä peräisin olevien hyvitysten käyttöä voidaan rajoittaa. Komission asetuksella 550/2011 kielletään niin sanotuista teollisuuskasuhankkeista saatavien hyvitysten käyttö yhteisön järjestelmässä kaudella 2013—2020. Lisärajoitukset ovat direktiivin mukaan mahdollisia.

EU:n päästökauppajärjestelmän rekisteritoiminnot on keskitetty ns. Euroopan unionin rekisterijärjestelmään (jäljempänä unionin rekisteri) kesällä 2012. Unionin rekisteri, jota ylläpitää komissio, korvasi jäsenvaltioiden ylläpitämät kansalliset päästökaupparekisterit. Kansalliset päästökaupparekisterit ovat pitäneet sisällään sekä EU:n päästökaupparekisteritoiminnot että Kioton pöytäkirjan vaatimusten mukaiset rekisteritoiminnot (jäljempänä Kioto-rekisteri).

Komissio ja jäsenvaltiot ovat yhteistyössä YK:n ilmastopimussuhteistön kanssa toteuttaneet unionin rekisterin ja kansallisten Kioto-rekisterien yhtenäistämisen siten, että kaikki rekisterit toimivat yhteisellä tietoliikennealustalla erillisinä.

Unionin rekisterijärjestelmässä kansalliset rekisteriviranomaiset hallinnoivat kansallisia tilejä kuten aiemminkin erillisissä kansallisissa rekistereissä.

Rekisteriasetuksella rajoitetaan päästökaupan toimijoiden oikeus pitää hankeyksiköitä unionin rekisterissä sellaisiin yksiköihin, joita voi käyttää päästökauppadirektiivin mukaisten velvoitteiden täyttämiseen. Kioto-rekisterien henkilötilien osalta hallussapitorajoitukset ovat jäsenvaltion päätettävissä.

Hankeyksiköiden käyttöä koskevien EU-säädösten tulkinnasta löytyy lisätietoa osoitteessa:

http://ec.europa.eu/clima/policies/ets/index_en.htm.

Esityksen keskeiset ehdotukset

Päästökauppalakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että päästökauppadirektiivin ja sen nojalla annettujen EU-säädösten määräykset hankemekanismin käytöstä kaudella

2013—2020 pannaan täytäntöön. Päästökauppalaain 7 lukuun sisällytettäisiin määräykset hankeyksiköiden käytön enimmäismäärästä, hankeyksiköitä koskevista rajoituksista ja hankeyksiköiden vaihdosta päästöoikeuksiin. Hankeyksiköiden käytön enimmäismäärä määräytyisi annettavan komission asetuksen mukaisesti. Päästökauppaviranomainen laskisi enimmäismäärät. Hankeyksiköitä koskeviin rajoituksiin sisällytettäisiin kaikki tähän mennessä päätetyt rajoitukset. Hankeyksiköiden käyttö tapahtuisi vaihtamalla hankeyksiköt kauden 2013—2020 päästöoikeuksiin. Hankeyksiköiden vaihdettavuutta koskevat rajoitukset sisällytettäisiin lakiin.

1.3 Päästöjen tarkkailu ja todentaminen

Nykytila ja EU-säädökset

Päästöjen tarkkailua ja todentamista koskevat säännökset ovat voimassa olevan lain 56—65 §:ssä. Päästökaupan päästöjen tarkkailulla ja raportoinnilla sekä päästöjen todentamisella ja todentajien akkreditoinnilla on päästökauppakaudella 2008—2012 ollut kansallinen säädöspohja.

Päästökauppakaudella 2013—2020 päästökauppadirektiivin 14 ja 15 artiklojen nojalla annetut komission tarkkailu- ja todentamisasetukset muodostavat päästökaupan päästöjen tarkkailulle ja raportoinnille sekä todentamiselle ja todentajien akkreditoinnille EU-tasoisien säädöspohjan. Asetuksia ovat suoraan velvoittavia ja ne ovat astuneet voimaan 1.8.2012. Asetusten tavoitteena on yhdenmukaistaa päästökaupan toimeenpanoa EU:n jäsenvaltioissa.

Komission tarkkailuasetusta sovelletaan 1.1.2013 alkaen syntyviin päästöihin ja toimintotietoihin. Asetuksessa määritellään päästöjen tarkkailun ja raportoinnin yleiset periaatteet, tarkkailusuunnitelmaa koskevat velvoitteet, kiinteiden laitosten päästöjen tarkkailuun sekä tietojen hallintaan ja valvontaan liittyvät velvoitteet ja raportointia koskevat vaatimukset.

Komission todentamisasetusta sovelletaan todennettaessa 1.1.2013 jälkeen aiheutuvia kasvihuonekaasupäästöjä. Todentamisasetus sisältää säännökset päästöselvitysten toden-

tamisesta, todentajia koskevista vaatimuksista, todentajien akkreditoinnista, akkreditointielimiä koskevista vaatimuksista päästökauppaan liittyen sekä tiedonvaihdosta.

Työ- ja elinkeinoministeriö on antanut päästökauppalaan (311/2011) nojalla asetuksen päästöjen tarkkailusta ja raportoinnista kaudelle 2013—2020 (28/2013). Asetus on tullut voimaan 1.2.2013. Asetuksella säädetään komission tarkkailuasetuksen kansallisesta täytäntöönpanosta.

Työ- ja elinkeinoministeriö valmistelee päästökauppalaan nojalla myös todentamista koskevaa asetusta, jolla säädetään komission todentamisasetuksen kansallisesta täytäntöönpanosta. Asetus tulisi voimaan vuoden 2013 aikana.

Keskeiset ehdotukset

Ehdotetut päästökauppalaan muutokset johduttavat pääosin tarpeesta ottaa huomioon päästökauppadirektiivin nojalla annettujen komission tarkkailu- ja todentamisasetusten sisältö.

Muutosehdotukset kohdistuvat käytettävään terminologiaan sekä tarpeeseen mainita todentamistehtävien suorittamista koskevissa vaatimuksissa sekä todentajan hyväksymisen edellytyksissä komission todentamisasetuksen sisältämät vaatimukset. Komission todentamisasetuksessa määritelty olennainen väärintulkinta ja tähän liittyvä olennaisuustaso ehdotetaan myös lisättäväksi todentajan lausuntoa käsittelevään pykälään. Muutosehdotuksiin sisältyy myös komission tarkkailuasetuksissa määritellyt virhetilanteet, joissa päästökauppaviranomaisen tulee tehdä konservatiivinen arvio päästömäärästä. Todentajan hyväksymistä käsittelevään pykälään esitetään lisättäväksi myös hyväksynnän hakeminen maksutta jaettavien päästöoikeuksien jakoa varten tarvittavien tietojen todentamiselle.

Komission todentamisasetuksessa tunnustetaan myös mahdollisuus, että jäsenvaltio voi sallia luonnollisten henkilöiden sertifiointin todentajiksi. Tämä ehdotetaan lisättäväksi pykälään, jossa käsitellään muussa Euroopan talousalueen valtiossa akkreditoitun todentajan hyväksyntää.

1.4 Maksutta jaettavien päästöoikeuksien kirjaaminen ja takaisinperintä

Nykytila ja EU-säädökset

Maksutta jaettavien päästöoikeuksien kirjaamista koskevat säännökset ovat voimassa olevan lain 50—52 §:ssä. Säännösten mukaan maksuttomat päästöoikeudet kullekin vuodelle on kirjattava kyseisen vuoden helmikuun loppuun mennessä.

Mainittu määräaika vastaa päästökauppadirektiivin 11 artiklassa asetettua määräaikaa kirjaamiselle. Artiklan mukaan toimivaltaisten viranomaisten on vuosittain helmikuun 28 päivään mennessä jaettava kyseisenä vuonna jaettavat päästöoikeudet, jotka on laskettu direktiivin 10, 10 a ja 10 c artiklan mukaisesti. Direktiivin määräaika ei ole kaikissa tapauksissa ehdoton johtuen siitä, ettei maksutta jaettavan päästöoikeusmäärän laskeminen mainittujen artiklojen mukaisesti ole aina mahdollista 28 päivään helmikuuta mennessä. Käytännössä määräajasta joudutaan joustamaan erityisesti tilanteissa, joissa laitokselle jaettava päästöoikeusmäärä muuttuu kesken päästökaupunkauden. Liian suuren päästöoikeusmäärän kirjaaminen laitokselle ei ole direktiivin mukaan missään tilanteissa sallittua.

Ongelmallisia tilanteita määräajan kannalta ovat erityisesti laitoksilla tapahtuvat muutokset, jotka johtavat sille jaettavan päästöoikeusmäärän alenemiseen. Komission ilmaisjakopäätöksen mukaan tällaisia muutoksia ovat laitoksen kapasiteetin supistuminen ja tuotantotason lasku. Esimerkiksi kapasiteetin supistumisen jälkeen on laitoksen uuden alentuneen päästöoikeusmäärän laskemista varten kerättävä ensin laitoksen tuotantotietoja kuuden kuukauden ajalta. Jos muutos on tapahtunut loppuvuodesta, uutta päästöoikeusmäärää ei ole siis edes teoriassa mahdollista laskea seuraavan vuoden helmikuun loppuun mennessä. Määräajoissa on lisäksi otettava huomioon hakemusten käsittelyyn kuluva aika sekä Suomessa että EU-tasolla. Kaikki muutokset on hyväksyttävä EU-komissiolla ennen kuin muuttunut päästöoikeusmäärä voidaan jakaa laitokselle. Nykyisestä tiukasta määräajasta kiinni pitäminen kaikissa tilanteissa johtaa siis siihen, että laitoksille saate-

taan joutua jakamaan liian suuria päästöoikeusmääriä direktiivin vastaisesti.

Keskeiset ehdotukset

Päästökauppalaain sääntelyä ehdotetaan edellä mainituista syistä muutettavaksi siten, että maksuttomat päästöoikeudet jaettaisiin 28 päivään helmikuuta mennessä vain niille laitoksille, joilla ei ole edellisen kalenterivuoden aikana tapahtunut päästöoikeusmäärän alenemiseen johtavia muutoksia. Lopuille laitoksille maksuttomat päästöoikeudet jaettaisiin mahdollisimman pian sen jälkeen, kun päätös alentuneesta päästöoikeusmäärästä on tehty. Täsmällistä määräaikaa kirjaamiselle on mahdotonta asettaa sillä, Suomi ei voi vaikuttaa EU:n komission käsittelyaikoihin.

Sääntelyä ehdotetaan lisäksi täydennettäväksi siten, että lakiin lisättäisiin nimenomainen säännös mahdollisuudesta periä liikaa jaettuja päästöoikeuksia takaisin toiminnanharjoittajalta. Säännös helpottaisi kirjaamisessa tapahtuneiden virheiden korjaamista ja sitä sovellettaisiin yleisen perusteettoman edun palautuksen sijaan. Käytännössä säännös tulisi sovellettavaksi lähinnä, jos toiminnanharjoittaja laiminlyö ilmoittaa muutoksesta ja tälle jaetaan siksi päästöoikeuksia enemmän kuin sille direktiivin ja ilmaisjakopäätöksen mukaan kyseiselle vuodelle kuuluu.

1.5 Muut ehdotukset

Lakiin ehdotetaan lisäksi useita teknisluonteisia lisäyksiä ja täsmennyksiä, jotka koskevat mm. laitoksen toiminnan lopettamista, toiminnanharjoittajan konkurssia, Energiamarkkinaviraston tiedonanto-oikeuksia sekä lain soveltamisalaa. Muutosehdotukset ovat luonteeltaan lähinnä nykyistä lainsäädäntöä täsmentäviä ja sen johdonmukaisuutta parantavia.

1 Esityksen vaikutukset

Esitys sisältää runsaasti säännösehdoituksia, joista valtaosa on kuitenkin luonteeltaan erittäin teknisiä taikka joissa lähinnä kirjoitetaan kansallisella tasolla auki EU-lainsäädännöstä johtuvia velvoitteita tai jo käytössä olevaa

laintulkintaa. Lakiehdotuksella on tästä johtuen vain suhteellisen vähäisiä vaikutuksia yrityksiin tai viranomaisiin. Lakiesityksen keskeisimpänä tavoitteena on päivittää päästökauppalaki EU-säädösten edellyttämälle tasolle, mikä osaltaan helpottaa ja selkeyttää järjestelmän toimeenpanoa Suomessa.

Kasvihuonekaasupäästöjen tarkkailuun ja raportointiin sekä todentamiseen päästökauppakaudella 2013—2020 liittyvät taloudelliset ja hallinnolliset vaikutukset johtuvat pääsääntöisesti päästökauppadirektiivin ja sen nojalla annettujen komission tarkkailu- ja todentamisetusten sisällöstä. Päästökauppalaikiin ehdotettavat muutokset johtuvat tarpeesta ottaa huomioon em. asetusten sisältö ja niissä käytetty terminologia. Päästökauppalaikiin ehdotettavilla muutoksilla ei näin ollen ole suoranaisia taloudellisia tai hallinnollisia vaikutuksia.

Päästöoikeuksien ilmaisjaon kirjaamisen jäädyttäminen niiden laitosten osalta, joissa on tapahtunut päästöoikeusmäärää alentavia muutoksia, voi vaikuttaa jonkin verran näiden laitosten päästöoikeuksien ostotarpeeseen. Käytännössä jäädyttäminen voi johtaa esimerkiksi siihen, ettei toiminnanharjoittaja voi käyttää maksutta saamiaan päästöoikeuksia etupainotteisesti edellisen vuoden päästöjen kattamiseen, kuten monet toiminnanharjoittajat ovat aiemmilla päästökauppakausilla tehneet. Toisaalta ilmaisjaon etupainotteinen hyödyntäminen voi johtaa myöhempään ostotarpeeseen, eli se määrä päästöoikeuksia, joka toiminnanharjoittajan on kokonaisuudessaan ostettava, ei jäädyttämisen myötä muutu. Kyse on siis tältä osin vain ostotarpeen ajoituksesta.

Energiamarkkinaviraston tulisi ehdotuksen mukaan noudattaa niitä rikostentorjuntaan sekä rahanpesun ja terrorismin rahoituksen ehkäisemistä koskevia säännöksiä, joita komission rekisteriasetuksessa kansallisilta valvoijilta edellytetään. Tämä tuo virastolle vähäisessä määrin uusia tehtäviä, mutta kyse ei varsinaisesti ole lakiesityksen, vaan komission asetuksen, vaikutuksista.

Lakiesityksen hankeyksiköiden käyttöä koskevilla säännöksillä pannaan täytäntöön päästökauppadirektiivin hankeyksiköiden käyttöä koskevia määräyksiä. Hankeyksiköiden hallussapitoon liittyvät määräjat saatta-

vat aiheuttaa jossain määrin menetyksiä sellaisille toiminnanharjoittajille, jotka ovat tehneet pitkäaikaisia hankintasopimuksia hankkeisiin, joista saatavia hankeyksiköitä ei voi käyttää velvoitteiden täyttämiseen. Ottaen huomioon, että rajoitukset ovat olleet toiminnanharjoittajien tiedossa jo vuodesta 2008 lähtien, näiden menetysten voidaan arvioida jäävän vähäisiksi. Rekisteriasetuksesta johtuvat hankeyksiköiden hallussapitoa koskevien määräysten valvonta aiheuttaa rekisterinpitäjälle vähäisessä määrin uusia tehtäviä.

Kokonaisuudessaan lakiehdotukseen sisältyvät muutokset helpottaisivat osaltaan EU:n päästökauppajärjestelmän kansallista täytäntöönpanoa selkeyttämällä lainsäädäntöä ja saattamalla se uudempien EU-säädösten edellyttämälle tasolle. Muutosehdotusten vaikutukset yrityksiin ovat erittäin vähäisiä. Lakiehdotuksesta aiheutuu vähäisessä määrin uusia tehtäviä päästökauppaviranomaisena toimivalle Energiamarkkinavirastolle, mutta ne pystytään hoitamaan virastossa olemassa olevilla resursseilla. Esityksellä ei ole siten vaikutuksia valtion talousarvioon.

2 Asian valmistelu

Lakiehdotus on valmisteltu työ- ja elinkeinoministeriössä virkatyönä. Siihen sisältyvistä keskeisistä ehdotuksista on myös jo varhaisessa luonnosvaiheessa kuultu alan järjestöjä ja keskeisiä viranomaisia.

Esityksestä on pyydetty lausuntoa valtiovarainministeriöltä, ympäristöministeriöltä, liikenne- ja viestintäministeriöltä, Energiamarkkinavirastolta, Liikenteen turvallisuusvirasto Trafilta, Energiateollisuus ry:ltä, Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry:ltä, Teknologiateollisuus ry:ltä, Metsäteollisuus ry:ltä, Öljy- ja kaasualan keskusliitolta, Kemianteollisuus ry:ltä ja Rakennustuoteteollisuus RTT ry:ltä. Ehdotettuja lainmuutoksia pidettiin annetuissa lausunnoissa laajalti perusteltuina. Vain Energiamarkkinaviraston antamaan lausuntoon sisältyi varsinaisia muutosehdotuksia ja ne on pyritty mahdollisuuksien mukaan ottamaan lakiesityksessä ja sen perusteluissa huomioon. Lausuntokierroksen perusteella esitykseen ei näytä liittyvän merkittäviä kiistakysymyksiä tai erimielisyyksiä.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotuksen perustelut

2 §. Soveltamisala. Voimassa olevan 2 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan lakia sovelletaan polttoaineiden polttoon laitoksissa, joiden nimellinen kokonaislämpöteho on yli 20 megawattia, ei kuitenkaan jätteiden polttoon laitoksissa, joissa ympäristönsuojelulain (86/2000) mukaisessa ympäristöluvassa annettujen määräysten mukaisesti noudatetaan jätteiden polttolaitosta koskevia vaatimuksia. Lain soveltamisalan ulkopuolelle jäävät siten jätteen polttolaitokset sekä käsittelemättömän sekalaisen yhdyskuntajätteen rinnakkaispolttolaitokset ja ongelmajätteen rinnakkaispolttolaitokset.

Laitosten luokittelu jätteen polttolaitokseksi perustuu laitoksen ympäristölupapäätökseen. Samalla laitosalueella voi olla toimintoja, joista osaan sovelletaan jätteiden polttolaitosta koskevia vaatimuksia ja osaan muita ympäristönsuojelulain mukaisia vaatimuksia. Soveltamisalaa ehdotetaan täsmennettäväksi siten, että soveltamisalan ulkopuolelle jäävä jätteen polttolaitos voi muodostaa laitoksen osan. Soveltamisalaa kuuluisivat näin ollen ne laitoksen osat, joihin ei sovelleta jätteiden polttolaitosta koskevia vaatimuksia, jos näiden osien yhteenlaskettu kokonaislämpöteho on yli 20 megawattia.

Samalla pykälän johdantokappaleen tekstiin tehtäisiin lakitekniisiä parannuksia.

6 §. Määritelmät. Määritelmiin ehdotetaan lisättäväksi komission päästöjen todentamisesta antama asetus. Pykälän 20 a kohdan mukaan komission todentamisetuksella tarkoitettaisiin päästökauppadirektiivin 15 artiklan 4 kohdan nojalla annettua asetusta päästöjen todentamisesta ja todentajien akkreditoinnista. Komissio antoi 21.6.2012 asetuksen (EU) 600/2012 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2003/87/EY tarkoitetusta kasvihuonekaasupäästöraporttien ja tonnikilometriraporttien todentamisesta ja todentajien akkreditoinnista.

15 §. Laitoksen toiminnanharjoittajan konkurssi. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 2 momentti, jossa asetettaisiin konkurssi-

sän hoitajalle velvollisuus ilmoittaa toiminnanharjoittajan konkurssista päästökauppaviranomaiselle 30 päivän kuluessa konkurssin alkamisesta. Pykälän nykyinen sisältö jäisi voimaan 1 momenttina.

Toiminnanharjoittajan konkurssitilanteista on säädetty 15 §:n lisäksi lain 70 ja 71 §:ssä, joiden tarkoituksena on ensisijaisesti varmistaa päästöoikeuksien palautusvelvollisuuden noudattaminen myös sen jälkeen, kun toiminnanharjoittaja on asetettu konkurssiin. Voimassa olevan sääntelyn tehokkuuden kannalta ongelmaksi on muodostunut päästökauppaviranomaisen puutteellinen tiedonsaanti, mikä voi johtaa tarvittavien päätösten viivästymiseen ja sen myötä tehottomuuteen. Pesähoitajalle asetettavalla ilmoitusvelvollisuudella pyritään varmistamaan, että päästökauppaviranomainen saa ajoissa tiedon toiminnanharjoittajan asettamisesta konkurssiin ja voi siten käyttää tehokkaasti lain sallimia keinoja päästöoikeuksien palautusvelvollisuuden turvaamiseksi.

16 §. Luvan peruuttaminen. Pykälän 2 momentin 2 kohtaan ehdotetaan lisättäväksi viittaus uuteen 16 a §:ään sekä ehdotetaan samalla kumottavaksi pykälän 3 momentti. Pykälän 3 momentin säännökset laitoksen toiminnan lopettamisesta ehdotetaan siirrettäväksi uuteen 16 a §:ään. Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan myös lisättäväksi nimenomainen määräaika, jonka mukaan toiminnan lopettamisesta olisi ilmoitettava päästökauppaviranomaiselle viimeistään lopettamisvuoden loppuun mennessä.

Samalla tehtäisiin lakitekniisiä parannuksia ympäristölupaa koskeviin viittauksiin.

16 a §. Laitoksen toiminnan lopettaminen. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 16 a §, johon sisällytettäisiin säännökset laitoksen toiminnan lopettamisesta. Toiminnan lopettaminen on määritelty tyhjentävästi komission ilmaisjakosäädöksen 22 artiklassa, eli ehdotettavaan pykälään ei sisälly tältä osin kansallista harkintavaltaa. Toiminnan lopettamisella on kuitenkin merkittäviä 16 ja 17 §:n mukaisia oikeusvaikutuksia, joten sitä koskeva määritelmä on pelkän viittauksen sijaan

syitä sisällyttää kokonaisuudessaan myös päästökauppalakiin. Pykälän 2 momentin 1 kohdassa mainituilla toiminnan edellyttämällä luvilla tarkoitetaan erityisesti ympäristönsuojelulain (86/2000) 28 §:ssä tarkoitettua ympäristölupaa sekä muita ympäristönsuojeluun ja laitoksen tekniseen toimintaan ja turvallisuuteen liittyviä lupia.

Aineellisen määritelmän lisäksi pykälään ehdotetaan siirrettäväksi nykyisen lain 16 §:n 3 momentissa oleva valtuutussäännös, jonka mukaan toiminnan lopettamisesta ja toiminnanharjoittajan velvollisuudesta toimittaa sitä koskevia tietoja voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

17 §. Päästöoikeuksien kirjaamatta jättäminen. Pykälästä ehdotetaan kumottavaksi laitoksen toiminnan lopettamista koskevat kohdat, joista säädettäisiin jatkossa kokonaisuudessaan uudessa 16 a §:ssä. Muutosehdotus on tältä osin luonteeltaan lakitekniinen ja parantaisi lain johdonmukaisuutta.

40 §. Hankeyksiköiden käytön enimmäismäärä. Pykälän otsikko ehdotetaan muutettavaksi koskemaan hankeyksiköiden käytön enimmäismäärää. Voimassa oleva otsikko on *Kauden 2008—2012 hankeyksiköiden käyttöoikeuden siirto kaudelle 2013—2020*. Lisäksi pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 2 ja 3 momentti, joissa säädettäisiin toiminnanharjoittajan käytettävissä olevien hankeyksiköiden enimmäismäärästä ja niiden laskemisesta. Säännöksillä pantaisiin täytäntöön päästökauppadirektiivin enimmäismääriä koskevat määräykset.

Päästökauppadirektiivin 11 a artiklan 8 kohdassa säädetään toiminnanharjoittajien käytettävissä olevien hankeyksiköiden enimmäismääristä vuosina 2008—2020. Pääsääntöisesti toiminnanharjoittajien käytettävissä on ainakin se määrä, joka niille on myönnetty kaudella 2008—2012. Kaudella 2013—2020 päästökauppaan tulevat laitokset saavat käyttää hankeyksiköitä vähintään 4,5 prosenttia niiden todennetuista päästöistä kaudella 2013—2020. Komissio antaa erillisen asetuksen toiminnanharjoittajien käytettävissä olevien hankeyksiköiden enimmäismääristä vuosille 2008—2020. Komission asetusluonnos hankeyksiköiden enimmäismääristä hyväksyttiin heinäkuussa 2013. Asetusluonnoksen enimmäismäärät vastaavat

direktiivissä annettuja prosenttilukuja. Jäsenvaltiot laskevat laitospohjaiset enimmäismäärät komission asetuksen säännösten mukaisesti. Kansallista harkintaa ei ole. Suurella osalla laitoksia enimmäismäärä perustuu jo tehtyihin kauden 2008—2012 päästöoikeuksien myöntämispäätöksissä todettujen hankeyksiköiden käytön enimmäismääriin. Muiden laitosten enimmäismäärä perustuu joko kauden 2008—2012 päästöoikeuksien myöntämispäätösten perusteella tehtäviin laskelmiin tai laitosten todennettuihin päästöihin. Tehtävä on siten tekniluonteista laskentaa. Tämän vuoksi ehdotetaan, että enimmäismäärät laskisi päästökauppaviranomaisena toimiva Energiamarkkinavirasto. Komissio tarkistaa ja hyväksyy laskelmat.

41 §. Hankeyksiköitä koskevat rajoitukset. Voimassa olevassa pykälässä säädetään maankäytöstä, maankäytön muutoksesta tai metsätaloutta koskevista toiminnoista sekä ydinvoimahankkeista saatuja hankeyksiköitä koskevista rajoituksista. Komission asetuksella 550/2011 on näiden lisäksi säädetty, että toiminnanharjoittaja voi käyttää sellaisia hankeyksiköitä jotka ovat peräisin hanketoiminnoista, joissa hajotetaan trifluorimetaania (HFC-23) ja adipiinihapon tuotannosta aiheutuvaa typpioksiduulia (N₂O) päästökauppalaisa säädetyn velvoitteen täyttämiseksi kaudella 2008—2012. Hankeyksiköt on käytettävä viimeistään 30 päivänä huhtikuuta 2013. Kyseisiä hankeyksiköitä ei voi siten käyttää päästökauppakauden 2013—2020 velvoitteiden täyttämiseen.

Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että siinä säädettäisiin kaikki tähän mennessä päätetyt hanketyyppien rajoitukset. On mahdollista, että Euroopan komissio säätää hanketoimintoja koskevista lisärajoituksista päästökauppadirektiivin 11 a artiklan 9 kohdan mukaisella komission asetuksella. Mahdollisia tulevia lisärajoituksia varten ehdotetaan, että valtioneuvostolle annettaisiin valtuus antaa tarvittaessa tarkempia säännöksiä asetuksella.

44 §. Hankeyksiköiden vaihto päästöoikeuksiin. Voimassa olevassa laissa säädetään hankeyksiköiden siirtämisestä lain 53 §:n 1 momentissa säädetyn velvoitteen täyttämiseen eli laitoksen päästöjen kattamiseen rekisteriin palautettavilla päästöoikeuksilla.

Päästökauppadirektiivin mukaisesti lain 53 §:ssä säädettyyn päästöoikeuksien palautusvelvoitteen täyttämiseen voidaan kolmannella päästökauppakaudella käyttää ainoastaan kauden 2013—2020 päästöoikeuksia. Toiminnanharjoittajan on vaihdettava hankeyksiköt päästöoikeuksiksi ennen niiden käyttämistä palautusvelvoitteen täyttämiseen. Tämän vuoksi 44 § ja sen otsikko ehdotetaan muutettavaksi siten, että siinä säädetään toiminnanharjoittajan oikeudesta vaihtaa hankeyksiköitä kolmannella päästökauppakaudella voimassaoleviin päästöoikeuksiin.

Päästökauppadirektiivin 11 a artiklan 2 kohdassa todetaan, että siltä osin kuin jäsenvaltioiden toiminnanharjoittajille tai ilma-alusten käyttäjille kaudeksi 2008—2012 myöntämää sertifioitujen päästövähennysten (CER) ja päästövähennysyksikköjen (ERU) käytön tasoa ei ole käytetty loppuun tai jos on 8 kohdan mukaisesti myönnetty oikeus käyttää hyvityksiä, toiminnanharjoittajat voivat pyytää toimivaltaista viranomaista myöntämään niille vuodesta 2013 alkaen voimassa olevia päästöoikeuksia vastineeksi CER:eistä ja ERU:ista, jotka on myönnetty vuoden 2012 loppuun mennessä toteutuneista päästövähennyksistä sellaisista hanketyypeistä, jotka olivat hyväksyttäviä käytettäväksi yhteisön järjestelmässä kaudella 2008—2012. Myös komission myöhemmin päästökauppadirektiivin 11 a artiklan 9 kohdan nojalla säättämät hanketyyppeihin liittyvät rajoitukset ovat esteenä päästökauppadirektiivin 11 artiklan 2-5 kohdassa tarkoitetuille vaihdolle. Toimivaltaisen viranomaisen on pyynnöstä tehtävä tällainen vaihto 31 päivään maaliskuuta 2015 asti. Kohdassa siis todetaan, että siltä osin kuin kauden 2008—2012 päästöoikeuksien myöntämispäätöksessä hyväksyttyä hankeyksiköiden enimmäismäärää ei ole käytetty loppuun, toiminnanharjoittaja voi pyytää käyttämättömien hankeyksiköiden siirtoa päästöoikeuksina kaudelle 2013—2020.

Direktiivin 11 a artiklan 3 kohdan ensimmäisessä alakohdassa säädetään toiminnanharjoittajien vaihto-oikeudesta, joka koskee vuodesta 2013 lähtien toteutuneita päästövähennyksiä vastaavia hankeyksiköitä, jotka on saatu ennen vuotta 2013 rekisteröidyistä hankkeista. Toimivaltaisen viranomaisen on annettava toiminnanharjoittajan vaihtaa han-

keyksiköt vuodesta 2013 alkaen voimassa oleviin päästöoikeuksiin siltä osin kuin kauden 2008—2012 päästöoikeuksien myöntämispäätöksessä hyväksyttyä hankeyksiköiden enimmäismäärää ei ole käytetty loppuun tai jos on 8 kohdan mukaisesti myönnetty oikeus käyttää hyvityksiä. Kohdan toisessa alakohdassa todetaan, että vaihto-oikeus koskee kaikkia hankeyksiköitä jotka olivat hyväksyttäviä käytettäväksi yhteisön päästökauppajärjestelmässä kaudella 2008—2012.

Direktiivin 11 a artiklan 4 kohdan ensimmäisessä alakohdassa säädetään toiminnanharjoittajien vaihto-oikeudesta, joka koskee vähiten kehittyneissä maissa vuodesta 2013 alkaen aloitetuista hankkeista saatuja CER:ejä, jotka perustuvat vuodesta 2013 lähtien toteutuneisiin päästövähennyksiin. Vähiten kehittyneet maat määrittelee Yhdistyneiden kansakuntien talous- ja sosiaalineuvosto. Vähiten kehittyneiden maiden lista päivitetään kolmen vuoden välein ja julkaistaan osoitteessa www.unohrrls.org. EU:n komission mukaan hankkeesta saatavat CER:it ovat yhteisön järjestelmässä hyväksyttäviä, jos hankkeen isäntävaltio on ollut vähiten kehittyneiden maiden listalla hankkeen rekisteröintihetkellä. Toimivaltaisen viranomaisen on annettava toiminnanharjoittajan vaihtaa hankeyksiköt vuodesta 2013 alkaen voimassa oleviin päästöoikeuksiin siltä osin kuin kauden 2008—2012 päästöoikeuksien myöntämispäätöksessä hyväksyttyä hankeyksiköiden enimmäismäärää ei ole käytetty loppuun tai jos on 8 kohdan mukaisesti myönnetty oikeus käyttää hyvityksiä. Toisessa alakohdassa todetaan, että vaihto-oikeus koskee kaikkia CER:ejä, jotka olivat hyväksyttäviä käytettäväksi yhteisön päästökauppajärjestelmässä kaudella 2008—2012 joko siihen asti, kun ensimmäisessä alakohdassa mainitut maat ovat ratifioineet yhteisön kanssa tehtävän asiaankuuluvan sopimuksen tai vuoteen 2020 sen mukaan, kumpi ajankohta on aikaisempi. On tulkinnanvaraista, mitä yhteisön kanssa tehtävällä asiaankuuluvalla sopimuksella tarkoitetaan tässä yhteydessä. Kioton pöytäkirjan toinen velvoitekausi alkoi 1 päivänä tammikuuta 2013, ja osapuolikokouksen päätöksen FCCC/KP/CMP/2012/L.9 mukaan Kioton pöytäkirjan ratifioineet kehitysmaat voivat osallistua puhtaan kehityksen meka-

nismin hankkeisiin myös ennen sitoumuskauden voimaantuloa. Vähiten kehittyneiden maiden CER:it ovat näin jatkossakin hyväksyttäviä kansainvälisen ilmastopimujärjestelmän kautta eikä kahdenvälisiä sopimuksia liene tarvetta tehdä.

Direktiivin 11 a artiklan 5 kohdassa säädetään toiminnanharjoittajien oikeudesta käyttää hyvityksiä hankkeista, jotka ovat hyväksyttäviä käytettäväksi yhteisön järjestelmässä hankkeiden isäntävaltioiden kanssa tehtävien sopimusten mukaisesti. Artiklan 5 kohdassa tarkoitettuja sopimuksia ei ole tällä hetkellä vireillä. Artiklan 6 kohdassa säädetään 5 kohdan mukaisten sopimusten hyväksyttävistä hanketyypeistä ja hankkeiden perusurien määrittelystä. Artiklan 7 kohdassa säädetään hyvitysten käytöstä, kun kansainvälinen ilmastopimus on tehty. EU:n komissio on vahvistanut, ettei Kioton pöytäkirjan toista velvoitekautta pidetä direktiivissä tarkoitettuna kansainvälisenä ilmastopimuksena. Artiklan 7 kohdassa tarkoitettua kansainvälisestä ilmastopimuksesta neuvotellaan, ja tavoitteena on, että sopimus tehdään vuonna 2015 ja että se tulee voimaan vuonna 2020. Tällä hetkellä asiasta ei ole mahdollista antaa kansallisia säännöksiä.

Rekisteriasetuksessa annetaan tarkempia määräyksiä tiettyjen hankeyksiköiden hallusapidosta unionin rekisterin ETS-tileillä. Rekisteriasetuksen 58 artiklan 1 kohdan 1 alakohdan mukaan keskusvalvojan eli EU:n komission on varmistettava, että jäsenvaltioissa toteutettavista hankkeista saatavia CER:ejä ja ERU:ja säilytetään ETS-tileillä vain, jos niiden myöntäminen ei ole kiellettyä päästökauppadirektiivin 11 b artiklan nojalla. Päästökauppadirektiivin 11 b artiklan mukaan sellaisista yhteistoteutuksen tai puhtaana kehityksen mekanismin hankkeista, joilla vähennetään suoraan tai epäsuorasti päästökauppadirektiivin soveltamisalaan kuuluviin laitosten päästötasoa, voidaan 31 päivään joulukuuta 2012 saakka myöntää hankeyksiköitä. Tällaisia hankkeita kutsutaan set-aside-hankkeiksi. Hankkeet on määritelty erikseen komission nk. kaksoislaskentapäätöksen (2006/780/EY) mukaisesti. Set-aside-hankkeista voidaan myöntää hankeyksiköitä ainoastaan, jos kyseisen laitoksen toiminnanharjoittaja mitätöi saman määrän päästöoike-

uksia tai jos sama määrä päästöoikeuksia mitätöidään päästövähennysyksiköitä tai sertifioituja päästövähennyksiä myöntäneen jäsenvaltion kansallisesta rekisteristä.

Rekisteriasetuksen 58 artiklan 1 kohdan 2 alakohdassa annetaan tarkempia määräyksiä sellaisten hankkeiden osalta, jotka eivät toisella päästökauppaudella 2008—2012 kuuluneet päästökauppadirektiivin soveltamisalaan, mutta kuuluvat päästökauppadirektiivin soveltamisalaan kolmannella päästökauppaudella 2013—2020. Säännöksen mukaan valvojan on varmistettava, että ennen 31 päivää joulukuuta 2012 tapahtuneiden päästövähennysten johdosta myönnetty ERU:t, jotka liittyvät jäsenvaltioissa toteutettaviin hankkeisiin, joihin kuuluu toimintoja, jotka eivät ole kuuluneet päästökauppadirektiivin soveltamisalaan kaudella 2008—2012, mutta jotka kuuluvat päästökauppadirektiivin soveltamisalaan kaudella 2013—2020, säilytetään unionin rekisterin tileillä vain, jos ne on myönnetty ennen 30 päivää huhtikuuta 2013.

Rekisteriasetuksen 58 artiklan 2 kohdassa annetaan määräyksiä ERU:jen osalta, jotka on myönnetty 31 päivän joulukuuta 2012 jälkeen ennen 31 päivää joulukuuta tapahtuneiden päästövähennysten johdosta ja jotka liittyvät sellaisissa kolmansissa maissa toteutettaviin hankkeisiin, joilla ei ole oikeudellisesti sitovaa päästövähennysvelvoitetta Kioton pöytäkirjan toisella sitoumuskaudella. Keskusvalvojan on varmistettava, että tällaisia ERU:ja voisi pitää unionin rekisterin ETS-tileillä vain, jos niiden on todennettu liittyvän päästövähennyksiin, jotka on todennettu yhteistoteutuksen valvontakomitean (Joint Implementation Supervisory Committee, JISC) todentamismenettelyn (ns. 2-raiteen) mukaisesti. Jos päästövähennyksiä ei voida todentaa JISC-raiteen sääntöjen mukaisesti, ERU:ja voisi pitää unionin rekisterin ETS-tileillä, jos kansainvälisten sääntöjen mukaisesti akkreditoitu riippumaton taho on todentanut, että ERU:t on myönnetty päästövähennyksistä, jotka ovat tapahtuneet ennen 31 päivää joulukuuta 2012.

Koska rekisteriasetuksen määräykset kohdistuvat keskusvalvojan ja koska rekisteriasetuksen määräykset ovat suoraan sovel-

lettavia, määräyksiä ei ole tarpeen toistaa kansallisessa lainsäädännössä.

EU:n päästökauppajärjestelmässä siirryttiin käyttämään yhteistä unionin rekisteriä kesäkuussa 2012. Unionin rekisterin valvojan eli EU-komission tehtäviin kuuluu muun muassa päästöoikeuksien liikkeelle lasku ja hankeyksiköiden vaihto. Keväällä 2013 voimaan tulevassa rekisteriasetuksessa määrätään myös tarkemmin päästökauppadirektiivin 11 a artiklan mukaisesta hankeyksiköiden vaihdosta. Vaihdon yksityiskohdista ei kuitenkaan anneta selviä määräyksiä. On esimerkiksi epäselvää, onko toiminnanharjoittajan pyydettyä vaihtoa kansalliselta rekisterin valvojalta vai keskusvalvojalta.

Ehdotetun pykälän 1 momentissa säädettäisiin toiminnanharjoittajan oikeudesta vaihtaa vuoden 2012 loppuun mennessä toteutuneista päästövähennyksistä saatuja hankeyksiköitä vuodesta 2013 alkaen voimassa oleviin päästöoikeuksiin. Hankeyksiköiden olisi oltava peräisin hanketoiminnoista, jotka olivat hyväksyttävissä yhteisön järjestelmässä päästökauppaudella 2008—2012 ja joiden osalta komissio ei ole päättänyt uusista rajoituksista. Vaihto-oikeus koskisi käyttämätöntä osaa 40 §:n mukaisesta enimmäismäärästä. Päästökauppaviranomaisen olisi tehtävä vaihto 31 päivään maaliskuuta 2015 asti.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin toiminnanharjoittajan oikeudesta vaihtaa vuodesta 2013 alkaen toteutuneita päästövähennyksiä vastaavia hankeyksiköitä ennen vuotta 2013 rekisteröidyistä hankkeista. Hankeyksiköiden olisi oltava peräisin hanketoiminnoista, jotka ovat hyväksyttävissä yhteisön järjestelmässä. Vaihto-oikeus koskisi käyttämätöntä osaa 40 §:n mukaisesta enimmäismäärästä.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin toiminnanharjoittajan oikeudesta vaihtaa vuodesta 2013 alkaen toteutuneita päästövähennyksiä vastaavia sertifioituja päästövähennyksiä vuodesta 2013 alkaen vähiten kehittyneissä maissa aloitetuista hanketoiminnoista. Hankeyksiköiden olisi oltava peräisin hanketoiminnoista, jotka ovat hyväksyttävissä yhteisön järjestelmässä. Vaihto-oikeus koskisi käyttämätöntä osaa 40 §:n mukaisesta enimmäismäärästä.

Päästökauppadirektiivin 11 a artiklan 4 kohdan toisen alakohdan viittaus asettaa ai-

karajan ensimmäisen alakohdan mukaisten sertifioitujen päästövähennysten käytettävyydelle. Vähiten kehittyneiden maiden hankeyksiköt ovat jatkossakin hyväksyttävissä yhteisön järjestelmässä kansainvälisen ilmastopolisjärjestelmän kautta vuoteen 2020 asti. Voidaan arvioida, ettei kahdenvälisiä sopimuksia ole tarvetta tehdä. Näin ollen asiasta ei ole tarkoituksenmukaista antaa kansallisia säännöksiä.

Pykälän 4 momentissa annettaisiin valtioneuvostolle valtuus tarvittaessa säätää hankeyksiköiden vaihtoon liittyvästä menettelystä asetuksella. Hankeyksiköiden vaihtoon liittyvät yksityiskohdat eivät ole täysin selvillä, ja asiasta voi olla tarpeen antaa tarkempia määräyksiä kansallisessa lainsäädännössä.

45 §. *Selvitys hankeyksiköiden alkuperästä.* Kaudella 2008—2012 kansallisen päästökauppaviranomaisen tehtävänä on valvoa, että päästökaupassa ei käytetä kielletyistä hanketyypistä peräisin olevia hankeyksiköitä. Valvontaa varten toiminnanharjoittajan on päästökauppaviranomaisen pyynnöstä toimitettava selvitys hankeyksiköiden alkuperästä.

EU:n rekisterijärjestelmään on tarkoitus tehdä muutokset, jotka estävät kielletyistä hanketyypeistä peräisin olevien hankeyksiköiden vaihdon kauden 2013—2020 päästöoikeuksiksi ja siten niiden käytön päästökaupassa. Tällä hetkellä ei ole varmuutta, voidaanko kielletyistä hanketyypeistä peräisin olevien hankeyksiköiden käyttöä estää teknisesti. Mahdollisuus vaatia selvitystä hankeyksiköiden alkuperästä ehdotetaan pidettäväksi ennallaan siltä varalta, että kielletyistä hanketyypeistä peräisin olevien hankeyksiköiden käytön estäminen ei ole teknisesti mahdollista. Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että viitataan hankeyksiköiden 44 §:n mukaiseen vaihtoon.

46 §. *Rekisterin ylläpito.* Pykälän 3 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi uusi säännös, joka koskisi rikostentorjuntaa sekä terrorismin ja rahanpesun ehkäisyä rekisterissä. Komission rekisteriasetuksen (2013/389/EU) 98 artiklan 4 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on varmistettava, että kansalliset toimenpiteet, joilla on pantu täytäntöön rahanpesudirektiivin (2005/60/EY) 26—29, 32 ja 35 artiklat, tulevat sovellettaviksi rekisterin kansalliseen valvojaan, eli Suomessa Energia-

markkinavirastoon. Rahanpesudirektiivi on pantu Suomessa täytäntöön lailla rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä (503/2008), jäljempänä *rahanpesulaki*. Energiamarkkinavirastoon rekisterin kansallisena valvojana sovellettavia säännöksiä olisivat lain voimaan tullessa lain 25 § (salassapito-velvollisuus), 34 § (työntekijöiden suojeleminen ja koulutus) sekä 39 § (vahingonkorvausvelvollisuus). Energiamarkkinavirastolla tulisi lisäksi olla käytössään sisäiset menettelyt ja edellytykset huolehtia rahanpesudirektiivin mainittujen säännösten mukaisten velvoitteiden hoitamisesta.

Säännökseen ei ehdoteta sisällytettäväksi täsmällisiä viittauksia rahanpesulakiin, vaan ehdotuksen mukaan virastoon sovellettaisiin niitä kansallisia täytäntöönpanosäännöksiä, joihin kulloinkin voimassa olevassa rekisteriasetuksessa viitataan. Tällainen yleisluontoisempi ja joustavampi sääntelytekniikka on tarpeen, koska komission rekisteriasetusta muutetaan usein, eikä lakia ole mahdollista jokaisen muutoksen yhteydessä päivittää. Lain säännösten on siksi pystyttävä joutamaan muutosten yhteydessä. Edellä mainittu luettelo sovellettavista rahanpesulain säännöksistä ei siis olisi välttämättä tyhjentävä tai pysyvä, vaan tarkat sovellettavat säännökset riippuisivat kulloinkin voimassa olevan rekisteriasetuksen vaatimuksista.

50 §. Päästöoikeuksien vuosittainen kirjaaminen. Toiminnan lopettamista koskevat säännökset ehdotetaan siirrettäväksi 16 ja 17 §:stä uuteen 16 a §:ään, jonka myötä 50 §:n sisältämä viittaus on korjattava vastaamaan muutetun lain numerointia.

51 a §. Alentuneen päästöoikeusmäärän kirjaaminen. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 51 a §. Päästökauppadirektiivin ja päästökauppalain lähtökohtana on, että maksutta jaettavat päästöoikeudet kirjataan toiminnanharjoittajien tileille kunkin vuoden helmikuun 28 päivään mennessä. Kyseistä määrää ei ole kuitenkaan aina mahdollista noudattaa, jos laitoksella on tapahtunut muutoksia, joiden johdosta sen päästöoikeusmäärä muuttuu. Tilanteessa, jossa toiminnanharjoittajalle kirjattava päästöoikeusmäärä muutoksen johdosta kasvaa, tälle voidaan kirjata päästöoikeudet kahdessa erässä siten, että sen aiempi päästöoikeusmäärä kirjataan 50 §:n

mukaisesti 28 helmikuuta mennessä ja lisää myönnettävät päästöoikeudet välittömästi sen jälkeen, kun uusi päästöoikeusmäärä on voitu laskea ja sitä koskeva päätös on tehty.

Tilanteessa, jossa toiminnanharjoittajalle kirjattava päästöoikeusmäärä puolestaan pienenee, ehdotetaan pykälässä ensisijaiseksi menettelyksi päästöoikeuksien kirjaamisen jäädyttämistä siihen asti, kun alentunut päästöoikeusmäärä on voitu laskea ja sitä koskeva päätös on tehty. Pykälää sovellettaisiin laitokohtaisesti, eli ilmaisjaon jäädyttäminen koskisi vain sen laitoksen päästöoikeuksia, jolla muutos on tapahtunut. Saman toiminnanharjoittajan muille laitoksille myönnettävät päästöoikeudet voitaisiin siis kirjata normaalisti 28 päivään helmikuuta mennessä.

51 b §. Päästöoikeuksien takaisinperintä. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 51 b §, jolla täydennettäisiin päästöoikeuksien kirjaamista koskevaa sääntelyä. Ehdotuksen mukaan toiminnanharjoittaja olisi velvollinen palauttamaan sille liikaa jaettua päästöoikeusmäärää vastaava määrä päästöoikeuksia. Pykälää olisi tarkoitus soveltaa erityisesti tilanteessa, jossa toiminnanharjoittaja on laiminlyönyt ilmoittaa päästöoikeusmäärän supistumiseen johtavasta muutoksesta ja tälle on siksi kirjattu liian suuri määrä päästöoikeuksia. Pykälän soveltamisalaa ei kuitenkaan rajattaisi vain mainittuihin laiminlyöntitilanteisiin, vaan säännöstä olisi mahdollista soveltaa myös muihin virheellisiin kirjauksiin. Säännöstä voisi soveltaa myös tilanteessa, jossa päästöluvan muutos, tuomioistuimen ratkaisu tai muu vastaava tekijä johtaa siihen, että toiminnanharjoittajalle on kirjattu enemmän päästöoikeuksia kuin päästökauppadirektiivi ja komission ilmaisjakosäädös mahdollistavat. Ehdotettavan pykälän soveltaminen olisi kuitenkin aina toissijaista, eli päästöoikeuksien kirjaaminen tulisi aina ensisijaisesti pyrkiä jäädyttämään 51 a §:n mukaisesti.

Mikäli takaisinperintää ei ole muuten onnistuttu toteuttamaan, se voitaisiin ehdotuksen mukaan toteuttaa myös kuittaamalla takaisinperittävä päästöoikeusmäärä toiminnanharjoittajalle jaettavasta ilmaisjaosta. Toiminnanharjoittajalle kirjattavan ilmaisjaon määrää pienennettäisiin siis tällöin kuitattavalla määrällä. Kuittaus olisi käytännössä

mahdollista toteuttaa vain, jos se on komission rekisteriasetuksen mukaan mahdollista.

56 §. Päästöjen tarkkailu, selvitys ja todentaminen. Pykälällä on pantu täytäntöön päästökauppadirektiivin 14 artikla päästöjen tarkkailusta sekä 15 artikla päästöjen todentamisesta sellaisena kuin ne on muutettu direktiivissä 2009/29/EY. Komissio on lain voimaantulon jälkeen antanut 21.6.2012 päästökauppadirektiivin 14 artiklan nojalla asetuksen päästöjen tarkkailusta ja raportoinnista ja 15 artiklan nojalla asetuksen päästöjen todentamisesta ja todentajien akkreditoinnista.

Voimassa olevan 2 momentin mukaan toiminnanharjoittajan velvollisuutena on todentaa päästöselvitys päästökauppalain mukaisesti hyväksytyllä todentajalla sekä huolehtia siitä, että selvitys ja siitä annettu todentajan lausunto toimitetaan päästökauppaviranomaiselle kalenterivuotta seuraavan vuoden maaliskuun 31 päivään mennessä. Komission päästöjen todentamisesta antaman asetuksen 27 artiklan mukaan todentajan on todentamisen aikana koottujen tietojen perusteella annettava toiminnanharjoittajalle päästöselvityksestä todentamisraportti. Todentamisraportin on sisällettävä todentamisen tulos eli lausunto. Pykälän 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että toiminnanharjoittajan on toimitettava päästökauppaviranomaiselle todentamisraportti, joka sisältää todentajan lausunnon.

59 §. Todentajan lausunto. Pykälällä on pantu toimeen päästökauppadirektiivin liite V todentajan lausunnon oleellisen sisällön osalta. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi komission päästöjen todentamisesta annetussa asetuksessa mainittu todentamisraportti, joka sisältää todentajan lausunnon. Komission todentamisasetuksessa on määritelty todentajan lausunnon sisältävän todentamisraportin sisältö.

Oleellista todentamisessa on direktiivin liitteen V kohta 11, toisin sanoen se, milloin todentaja voi katsoa toiminnanharjoittajan päästöselvityksen tyydyttäväksi. Todentaja voi katsoa päästöselvityksen tyydyttäväksi, kun se kattaa kaikki päästölähteet, päästöt on tarkkailtu päästökauppaviranomaisen lain 11 §:n perusteella hyväksymän tarkkailusuunnitelman mukaisesti eikä ilmoitetuissa tiedoissa ole oleellisia puutteita, virheitä eikä väärin-

tulkintoja eikä kokonaispäästöjä ole ilmoitettu oleellisesti väärin. Komission asetus päästöjen todentamisesta määrittelee olennaisen väärintulkinnan ja tähän liittyvän olennaisuustason. Tämän vuoksi pykälän loppu ehdotetaan muutettavaksi siten, että päästös selvitys voidaan katsoa tyydyttäväksi, jos todentaja voi todeta ettei päästös selvitys sisällä olennaisia väärintulkintoja.

60 §. Päästö määrän arviointi virhetilanteessa. Päästökaupan toimivuuden kannalta on välttämätöntä, että laitoksen vuotuisten päästöjen kokonaismäärä saadaan määritetyksi sellaisissakin tapauksissa, joissa päästöjen tarkkailussa ei ole kaikilta osin noudatettu laitokselle voimassaolevia vaatimuksia ja voimassaolevaa kasvihuonekaasujen päästölupaa. Komission päästöjen tarkkailuasetuksen 70 artikla määrittelee tilanteet, joissa päästökauppaviranomaisen tulee tehdä konservatiivinen arvio laitoksen päästöistä.

Tämän vuoksi pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että siitä ilmenee komission asetuksen mukaiset tilanteet: päästös selvityksen toimittamisen laiminlyönti sekä tilanteet, joissa päästöjä ei ole tarkkailtu ja todennettu komission tarkkailusta ja todentamisesta antamien asetusten vaatimusten mukaisesti. Näistä velvoitteista on säädetty päästökauppalain 56 §:ssä.

Arvion lopputulos ilmoitetaan hiilidioksidiekvivalenttitonneina ja se on perusteltava. Toiminnanharjoittajan päästöoikeuksien palautusvelvollisuus määräytyisi päästökauppaviranomaisen arvioiman päästö määrän mukaan.

61 §. Todentajan hyväksyminen. Pykälässä säädetään todentajan hyväksymisestä, todentajan pätevyysvaatimuksista ja todentajien pätevyuden toteamisesta. Todentajaa koskevista vaatimuksista ja niiden osoittamisesta säädetään komission asetuksessa päästöjen todentamisesta. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi, että todentajaa koskevista vaatimuksista säädetään tarkemmin komission asetuksessa.

Pykälän 1 momentin pykäläviittaukseen tehtäisiin lakitekkinen parannus.

Voimassa oleva 2 momentti ehdotetaan siirrettäväksi 3 momentiksi ja uudeksi 2 momentiksi lisättäisiin säännökset hyväksynnän hakemisesta ilmaisjakosäädöksen edellyttä-

mien tietojen todentamiseen. Maksutta jaettavia päästöoikeuksia varten toiminnanharjoittajan on toimitettava työ- ja elinkeinoministeriölle komission ilmaisjakosäädöksen edellyttämiä todennettuja tietoja. Työ- ja elinkeinoministeriö on laskenut 23 §:ssä tarkoitettujen kauden 2013—2020 alustavat päästöoikeusmäärät toiminnanharjoittajien toimitettujen todennettujen tietojen perusteella ja toimittanut ne komission tarkastettaviksi vuoden 2012 helmikuussa. Todentamisessa käytettiin päästökauppalaain (683/2004) mukaisesti hyväksytyjä todentajia ilman nimenomaista pätevyysalueen laajentamista koskemaan myös ilmaisjaossa tarkoitettujen tietojen todentamista. Kaudella 2013—2020 laitokohtaisia päästöoikeusmääriä joudutaan muuttamaan kesken kauden komission ilmaisjakosäädöksessä tarkoitetuissa tapauksissa. Laitoksen merkittävä kapasiteetin lisäys tai vähennys taikka toiminnan väheneminen edellyttävät muutoksia laitoksen päästöoikeuksien jakoon. Tätä varten toiminnanharjoittajan on toimitettava työ- ja elinkeinoministeriölle todennettuja tietoja. Tämän vuoksi ehdotetaan, että todentaja voi hakea päästöselvitysten todentamisen lisäksi hyväksyntää todentaa maksutta jaettavien päästöoikeuksien jakoa varten tarvittavia 29 §:n 2 momentissa ja 33 §:ssä tarkoitettuja tietoja. Hyväksymisen edellytyksenä on 1 momentissa säädetyn lisäksi, että todentaja pystyy toiminnassaan soveltamaan komission ilmaisjakosäädöstä ja maksutta jaettavia päästöoikeuksia koskevia tämän lain ja sen nojalla annettuja säännöksiä.

Vaikka pykälään ehdotettavat muutokset koskevat ainoastaan edellä mainittuja seikkoja, selvytyden vuoksi ehdotetaan koko pykälä muutettavaksi. Nykyiseen 1 momenttiin ei ehdoteta muutoksia. Pykälän 2 momentti siirtyisi muutettuna 3 momentiksi ja nykyinen 3 momentti siirtyisi muuttamattomana 4 momentiksi.

Pykälän 1 momentissa säädetään todentajan hyväksymisestä. Todentamistehtävä on katsottava julkiseksi hallintotehtäväksi. Jotta rekisteröity oikeushenkilö voisi Suomessa harjoittaa julkista hallintotehtävää, hänellä tulee olla tähän tehtävään viranomaisen nimitys ja hyväksyntä ja viranomaisen tulee valvoa tämän tehtävän suorittamista. Tässä mie-

lessä päästökaupan todentajat, lukuun ottamatta lentoliikenteen päästökaupan todentajia, hyväksyy Energiamarkkinavirasto. Hyväksyntä suoritetaan 3 momentissa säädettyä akkreditoititodistuksen perusteella.

Voimassaoleva 2 momentti ehdotetaan siirrettäväksi 3 momentiksi. Momentissa säädetään niistä yleisistä vaatimuksista, jotka todentajan tulee täyttää, jotta päästökauppaviranomainen voisi hyväksyä hänet todentajaksi. Momentin alkuun ehdotetaan lisättäväksi, että todentajaa koskevista vaatimuksista säädetään tarkemmin komission asetuksessa. Muutoin ehdotettu 3 momentti vastaa nykyistä 2 momenttia. Yleiset vaatimukset sisältävät päästökauppadirektiivin liitteen V kohdassa 12 luetellut vähimmäisvaatimukset ja näiden lisäksi Euroopan yhteisössä päästökauppatodentajiin yleisesti sovellettavat vaatimukset (European Co-operation for Accreditation: EA Document for Recognition of Verifiers under the EU ETS Directive; EA-6/03). Päästökauppadirektiivin mukaisesti vaaditaan, että todentaja on toiminnanharjoittajasta toiminnallisesti ja taloudellisesti riippumaton ja omaa riittävät voimavarat todentamiseen. Tämän vuoksi todentajan tulee olla rekisteröity oikeushenkilö, jolla on käytössään riittävästi ammattitaitoista henkilöstöä, jonka riippumattomuus kunkin todentamistehtävän osalta on varmistettu. Todentajalta edellytetään, että hän tuntee päästökauppaa koskevat säännökset, ohjeet ja standardit sekä komission päästökauppadirektiivin 14 artiklan ja 15 artiklan nojalla antamat asetukset ja ohjeet sekä osaa soveltaa niitä. Pelkkä säännösten tunteminen ei kuitenkaan riittäisi, vaan edellytettäisiin syvempää ymmärtämystä säännösten soveltamisesta. Todentajan tulee erityisesti tuntea pätevyysalueensa toimintojen päästölähteet ja niitä koskevaan päästölaskelmaan liittyvien lukujen määrittämistä, kokoamista, raportointia ja laskentaa koskevat menetelmät. Lisäksi edellytetään, että todentajalla tulee olla toiminnan edellyttämät laitteet, välineet ja järjestelmät sekä riittävät taloudelliset voimavarat toiminnan asianmukaiseksi järjestämiseksi ja mahdollisen korvausvastuun kattamiseksi. Korvausvastuu voidaan järjestää esimerkiksi riittäväällä vastuuvakuutuksella.

Voimassa olevassa 2 momentissa säädetään todentajan pätevyyden toteamisesta. Pykälän 2 momentti ehdotetaan siirrettäväksi sellaiseena uudeksi 3 momentiksi. Todentajan velvollisuutena on osoittaa ulkopuolisella arvioinnilla täyttävänsä 1 momentin 1—7 kohdissa säädetty edellytykset. Ulkopuolisen arvioinnin suorittaisi Euroopan parlamentin ja neuvoston tuotteiden kaupan pitämiseen liittyvää akkreditoitua ja markkinavalvontaa koskevista vaatimuksista ja neuvoston asetuksen N:o 339/93 kumoamisesta antaman asetuksen (2008/765/EY) mukaisesti nimetty ulkopuolinen arviointielin. Suomessa tällaiseksi elimeksi on vaatimuksenmukaisuuden arviointipalvelujen pätevyyden todentamisesta annetun lain (920/2005), jäljempänä akkreditointilaki, nojalla hyväksytty Mittatekniikan keskuksen akkreditointipalvelu FINAS (Finnish Accreditation Service). Edellä mainitun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen mukaan kussakin Euroopan unionin jäsenmaassa on oltava yksi ja vain yksi vastaavanlainen arviointielin ja näiden elinten on noudatettava yhteisiä arviointimenetelmiä.

62 §. *Muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa akkreditoitun tai sertifioidun todentajan hyväksyminen.* Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen 2008/765/EY, annettu 9 päivänä heinäkuuta 2008, tuotteiden kaupan pitämiseen liittyvää akkreditoitua ja markkinavalvontaa koskevista vaatimuksista ja neuvoston asetuksen (ETY) N:o 339/93 kumoamisesta 11 artikla 2 momentin mukaan kansallisten viranomaisten on tunnustettava niiden (kyseessä olevalla asetuksella perustettujen) akkreditointielinten tuottamien palveluiden vastaavuus, joille on tuloksettaasti tehty asetuksen 10 artiklan mukainen vertaisarviointi ja siten hyväksyttävä näiden akkreditointielinten akkreditointitodistukset ja niiden akkreditoimien vaatimuksenmukaisuuden arviointilaitosten (todentajien) myöntämät todistukset. Myös komission päästöjen todentamisesta antaman asetuksen 66 artiklassa säädetään vastavuo-roisesta tunnustamisesta. Jäsenmaan on siis hyväksyttävä toisessa jäsenmaassa akkreditoitu todentaja, mikäli tämän pätevyyden on tarkastanut vertaisarvioinnin tuloksettaasti suorittanut toisen jäsenmaan akkreditoin-

tielin. Todentajien akkreditoinnin osalta jäsenmaiden akkreditointielimet noudattavat päästökaupan todentajien vaatimustenmukaisuuden toteamiseen ja vaatimustenmukaisuuden ylläpitämisen tarkkailuun 6 §:n 3 momentissa mainittua Euroopan akkreditointielinten yhteistyöjärjestön (European Co-Operation for Accreditation) todentajavaatimuksia ja menetelmiä. Näin turvataan eri jäsenvaltioissa akkreditoitujen todentajien pätevyyden yhdenmukaisuus.

Lisäksi edellytetään, että todentaja on akkreditoitu nimenomaan suorittamaan päästökauppadiirektiivin mukaista todentamista sekä että toimintaa harjoitetaan yhteisömuodossa.

Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi komission päästöjen todentamisesta antaman asetuksen 54 artiklan 2 kohtaan sisältyvä mahdollisuus, että jäsenvaltio voi sallia luonnollisten henkilöiden sertifiointin todentajiksi. Kyseisten todentajien sertifiointiin liittyvät tehtävät on uskottava jollekin muulle kansalliselle viranomaiselle kuin kansalliselle akkreditointielimelle. Komission päästöjen todentamisesta antaman asetuksen 66 artiklan mukaan muiden jäsenvaltioiden on hyväksyttävä edellä mainitun kansallisen viranomaisen myöntämä todistus ja sertifioidujen todentajien oikeus suorittaa todentamista sertifioidulla alueella.

67 a §. *Päästökauppaviranomaisen oikeus luovuttaa tietoja viranomaiselle.* Uudessa pykälässä säädettäisiin Energiamarkkinaviraston tiedonanto-oikeuksista viranomaisille salassapitosäännösten estämättä.

Finanssivalvonnasta annetun lain (254/2013) 50 e §:n mukaan Finanssivalvonta toimii Suomessa komission huutokauppa-asetuksen 43 artiklassa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena. Tässä ominaisuudessaan Finanssivalvonta valvoo erityisesti, ettei huutokaupoissa esiinny sisäpiiritiedon väärinkäyttöä tai markkinoiden manipulointia. Valvonnan tehokkuuden vuoksi pykälässä ehdotetaan annettavaksi päästökauppaviranomaiselle oikeus antaa Finanssivalvonnalle salassapitosäännösten estämättä tietoja, jotka se tarvitsee tehtävänsä hoitamiseksi. Finanssivalvonta valvoo vastaavasti myös päästöoikeuksien johdannaismarkkinoita, joten myös niitä koskien ehdotetaan vastaavaa

tietojen luovutusoikeutta. Finanssivalvonnalla on finanssivalvonnasta annetun lain 71 §:n perusteella vastaavat oikeudet luovuttaa tietoja Energiamarkkinavirastolle.

Pykälän 2 kohdassa annettaisiin puolestaan virastolle vastaava oikeus luovuttaa tietoja keskusrikospoliisille ja rahanpesun selvittelykeskukselle niiden tehtävien hoitamista varten. Energiamarkkinaviraston tietoon voi erityisesti kansallisen rekisterin valvojan ominaisuudessa tulla tietoja, joista on hyötyä rikostentorjunnassa sekä rahanpesun ja terrorismin rahoituksen ehkäisemisessä.

Pykälän 3 kohdassa annettaisiin puolestaan virastolle vastaava tiedonanto-oikeus Tilastokeskukselle ja Suomen ympäristökeskukselle siltä osin, kun ne tarvitsevat päästöselvityksiin sisältyviä tietoja lakisääteisten tehtäviensä hoitamista varten. Pykälän 4 kohdassa vastaava tiedonanto-oikeus puolestaan ulotettaisiin myös veroviranomaisiin.

71 §. Päästöoikeuksien luovutuskielto. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 4 momentti, jonka perusteella luovutuskielto olisi mahdollista määrätä myös 51 b §:ssä tarkoitettujen päästöoikeuksien takaisinperinnän turvaamiseksi. Päästökauppaviranomainen voisi näissä tilanteissa harkita luovutuskiellon tarpeellisuuden tapauskohtaisesti. Lähtökohtana kiellon määrittämisessä tulisi olla se, että luovutuskielto määrättäisiin vain takaisinperittävälle päästöoikeusmäärälle. Jos takaisinperinnän tarkka määrä ei kuitenkaan olisi kielltoa määrättäessä tiedossa tai jos unionin re-

kisterijärjestelmä ei mahdollista osittaista luovutuskieltoa, kiello voisi kuitenkin koskea myös kaikkia kyseisen laitoksen tilille kirjattuja päästöoikeuksia.

2 Tarkemmat säännökset ja määräykset

Pääosa lain voimassa olevista asetuksenantovaltuuksista jäisi muutoksen yhteydessä ennalleen. Uusien valtuutussäännösten perusteella valtioneuvoston asetuksella voitaisiin säätää tarkemmin

1) komission päästökauppadirektiivin 11 a §:n nojalla antamien hankeyksiköiden käyttöä koskevien rajoitusten täytäntönpäytäntöä (41 §),

2) hankeyksiköiden vaihtoon liittyvästä menettelystä (44 §) sekä

3) päästöoikeuksien takaisinperinnässä noudatettavasta menettelystä ja määräajoista (51 b §).

3 Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan mahdollisimman pian, kuitenkin viimeistään 1 päivänä tammikuuta 2014.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

päästökauppalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan päästökauppalain (311/2011) 2 §:n 1 momentin johdantokappale ja 1 kohta, 6, 16, 17, 40, 41, 44 ja 45 §, 46 §:n 3 momentti, 50 §:n 3 momentti, 56 § ja 59—62 §, sekä
lisätään 15 §:ään uusi 2 momentti, lakiin uusi 16 a, 51 a, 51 b ja 67 a § sekä 71 §:ään uusi 4 momentti seuraavasti:

2 §

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan seuraavien toimintojen hiilidioksidipäästöihin sekä lisäksi 25—28 kohdassa tarkoitettujen toimintojen kohdalla mainittuihin muihin kasvihuonekaasupäästöihin:

1) polttoaineiden poltto laitoksissa, joiden nimellinen kokonaislämpöteho on yli 20 megawattia, ei kuitenkaan jätteiden poltto laitoksissa tai laitoksen osissa, joissa ympäristönsuojelulain (86/2000) mukaisessa ympäristöluvassa annettujen määräysten mukaisesti noudatetaan jätteiden polttolaitosta koskevia vaatimuksia;

6 §

Määritelmät

20 a) *komission todentamisasetuksella* komission asetusta (EU) N:o 600/2012 Euroo-

pan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2003/87/EY tarkoitettu kasvihuonekaasupäästöraporttien ja tonnikipometriraporttien todentamisesta ja todentajien akkreditoinnista;

15 §

Laitoksen toiminnanharjoittajan konkurssi

Konkurssipesän hoitajan on ilmoitettava toiminnanharjoittajan konkurssista päästökauppaviranomaiselle 30 päivän kuluessa konkurssin alkamisesta.

16 §

Luvan peruuttaminen

Toiminnanharjoittajan on ilmoitettava päästökauppaviranomaiselle laitoksen toiminnan lopettamisesta, laitoksen toimintaa koskevan ympäristöluvan raukeamisesta ym-

päristönsuojelulain 57 §:n perusteella tai ympäristöluvan peruuttamisesta ympäristönsuojelulain 59 §:n perusteella. Ilmoitus on tehtävä viipymättä, kuitenkin viimeistään sen vuoden loppuun mennessä, jolloin laitoksen toiminta on lopetettu tai ympäristölupa on rauennut tai peruutettu.

Päästökauppaviranomaisen on peruutettava kasvihuonekaasujen päästölupa tai tilapäinen kasvihuonekaasujen päästölupa, jos:

1) laitoksen toimintaa koskeva ympäristölupa on rauennut ympäristönsuojelulain 57 §:n perusteella tai lupa on peruutettu ympäristönsuojelulain 59 §:n perusteella;

2) laitos on lopettanut toimintansa 16 a §:ssä tarkoitetulla tavalla; tai

3) luvanhaltija ilmoittaa, ettei toimintaa aloiteta.

Päästökauppaviranomainen voi peruuttaa kasvihuonekaasujen päästöluvan, jos:

1) luvanhaltija on olennaisesti rikkonut päästöoikeuksien vuosittaista palauttamista tai päästöjen tarkkailua, ilmoittamista ja todentamista koskevia velvoitteitaan eikä päästökauppaviranomaisen kehotuksesta huolimatta ole täyttänyt velvoitteitaan; tai

2) luvanhaltija ei päästökauppaviranomaisen kehotuksesta huolimatta ole ilmoittanut laitoksen laajennuksesta, toiminnan lopettamisesta tai vähentämisestä taikka muista toiminnan muutoksista tai päästöjen tarkkailua koskevista muutoksista, jotka voivat edellyttää päästöluvan muuttamista tai lupaehtojen tarkistamista.

Päästöluvan peruuttamista koskevan asian voi panna vireille toiminnanharjoittaja tai päästökauppaviranomainen.

16 a §

Laitoksen toiminnan lopettaminen

Laitoksen katsotaan lopettaneen toimintansa, jos jokin seuraavista ehdoista täyttyy:

1) laitoksen kasvihuonekaasujen päästölupa tai tilapäinen kasvihuonekaasujen päästölupa on umpeutunut tai peruutettu;

2) laitoksen toiminnan jatkaminen on teknisesti mahdotonta;

3) laitos ei ole enää toiminnassa, eikä toiminnan uudelleen aloittaminen ole teknisesti mahdollista;

4) laitos ei ole enää toiminnassa, eikä toiminnanharjoittaja voi osoittaa, että laitos aloittaa toimintansa uudelleen kuuden kuukauden kuluessa toiminnan lopettamisesta; päästökauppaviranomainen voi pidentää määräaikaa enintään 18 kuukauteen, jos toiminnanharjoittaja osoittaa, että laitoksen toiminnan aloittaminen uudelleen kuuden kuukauden kuluessa on mahdotonta sellaisten poikkeuksellisten ja ennakoimattomien olosuhteiden vuoksi, joihin toiminnanharjoittaja ei ole voinut kohtuudella vaikuttaa tai varautua.

Mitä 1 momentin 4 kohdassa säädetään, ei sovelleta laitokseen, jota pidetään varalla tai valmiudessa, eikä laitokseen, joka toimii kausiluonteisesti, jos seuraavat ehdot täyttyvät;

1) toiminnanharjoittajalla on voimassaoleva kasvihuonekaasujen päästölupa tai tilapäinen kasvihuonekaasujen päästölupa sekä muut laitoksen toiminnan edellyttämät luvat;

2) laitoksen toiminnan uudelleen aloittaminen on teknisesti mahdollista ilman fyysisiä muutoksia laitokseen;

3) laitosta huolletaan säännöllisesti.

Toiminnanharjoittajan velvollisuudesta toimittaa tietoja toiminnan lopettamisesta sekä komission ilmaisjakosäädöksen soveltamisesta voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

17 §

Päästöoikeuksien kirjaamatta jättäminen

Päästökauppaviranomainen ei saa kirjata 49 §:ssä tarkoitetulle laitoksen rekisterissä olevalle tilille päästöoikeuksien myöntämispäätöksen mukaisia vuosittaisia päästöoikeuksia sen jälkeen, kun kasvihuonekaasujen päästölupa on peruutettu. Päästökauppaviranomainen ei saa myöskään kirjata toimintansa 16 a §:n mukaisesti lopettaneen laitoksen rekisterissä olevalle tilille toiminnan lopettamisen jälkeen päästöoikeuksien myöntämispäätöksen mukaista vuosittain kirjattavaa päästöoikeusmäärää.

40 §

Hankeyksiköiden käytön enimmäismäärä

Päästökauppalain (683/2004) soveltamisalaan päästökaupunkaudella 2008—2012 kuuluneen laitoksen toiminnanharjoittaja voi käyttää hankeyksiköitä kautta 2008—2012 koskevassa päästöoikeuksien myöntämispäätöksessä määrättyyn enimmäismäärään saakka myös kaudella 2013—2020 siltä osin kuin hankeyksiköiden käytön enimmäismäärää ei ole käytetty tämän lain 53 §:ssä säädetyn velvoitteen täyttämiseen kaudella 2008—2012.

Päästökauppalain (683/2004) soveltamisalaan päästökaupunkaudella 2008—2012 kuuluneen laitoksen toiminnanharjoittaja voi käyttää hankeyksiköitä yli 1 momentissa mainitun enimmäismäärän ja muun tämän lain soveltamisalaan kuuluvan laitoksen toiminnanharjoittaja voi käyttää hankeyksiköitä päästökaupunkaudella 2013—2020 siten kuin päästökaupunkadirektiivin 11 a artiklan nojalla annettavassa komission asetuksessa säädetään.

Päästökaupunkaviranomainen laskee laitoksen hankeyksiköiden käytön enimmäismäärän 2 momentissa tarkoitettun komission asetuksen mukaisesti ja toimittaa laitostkohtaiset enimmäismäärät komission tarkastettaviksi.

41 §

Hankeyksiköitä koskevat rajoitukset

Toiminnanharjoittaja ei voi käyttää hankeyksiköitä, jotka ovat peräisin:

- 1) maankäytöstä, maankäytön muutoksesta tai metsätaloutta koskevista toiminnoista;
- 2) ydinvoimahankkeista;
- 3) toiminnoista, joissa hajotetaan trifluorimetaania (HFC-23); tai
- 4) toiminnoista, joissa hajotetaan adiipiinihapon tuotannosta aiheutuvaa typpioksiduulia (N₂O).

Päästökaupunkadirektiivin 11 a artiklan nojalla annettavassa komission asetuksessa säädettyjen muiden rajoitusten täytäntöönpanosta säädetään tarvittaessa valtioneuvoston asetuksella.

44 §

Hankeyksiköiden vaihto päästöoikeuksiin

Toiminnanharjoittaja voi pyytää päästökaupunkaviranomaista myöntämään sille vuodesta 2013 alkaen voimassa olevia päästöoikeuksia vastineeksi vuoden 2012 loppuun mennessä toteutuneista päästövähennyksistä myönnettyistä hankeyksiköistä sellaisista hanketoiminnoista, jotka eivät ole 41 §:ssä tarkoitettuja toimintoja. Toiminnanharjoittaja voi pyytää edellä mainittua vaihtoa siltä osin kuin se ei ole käyttänyt 40 §:n mukaista hankeyksiköiden käytön enimmäismäärää. Päästökaupunkaviranomaisen on tehtävä vaihto 31 päivään maaliskuuta 2015 asti.

Toiminnanharjoittaja voi vaihtaa vuodesta 2013 alkaen voimassa oleviin päästöoikeuksiin vuodesta 2013 alkaen toteutuneita päästövähennyksiä vastaavia hankeyksiköitä ennen vuotta 2013 rekisteröidyistä hankkeista sellaisista hanketoiminnoista, jotka eivät ole 41 §:ssä tarkoitettuja toimintoja. Toiminnanharjoittaja voi tehdä edellä mainitun vaihdon siltä osin kuin se ei ole käyttänyt 40 §:n mukaista hankeyksiköiden käytön enimmäismäärää.

Toiminnanharjoittaja voi vaihtaa vuodesta 2013 alkaen voimassa oleviin päästöoikeuksiin vuodesta 2013 alkaen toteutuneita päästövähennyksiä vastaavia sertifioituja päästövähennyksiä vuodesta 2013 alkaen vähiten kehittyneissä maissa aloitetuista hanketoiminnoista, jotka eivät ole 41 §:ssä tarkoitettuja toimintoja. Toiminnanharjoittaja voi tehdä edellä mainitun vaihdon siltä osin kuin se ei ole käyttänyt 40 §:n mukaista hankeyksiköiden käytön enimmäismäärää.

Hankeyksiköiden vaihtoon liittyvästä menettelystä säädetään tarvittaessa valtioneuvoston asetuksella.

45 §

Selvitys hankeyksiköiden alkuperästä

Toiminnanharjoittajan velvollisuutena on varmistaa, että sen 44 §:n mukaisesti vaihtamat hankeyksiköt eivät ole peräisin 41 §:ssä tarkoitetuista toiminnoista. Toiminnanharjoittajan on

joittajan on päästökauppaviranomaisen pyynnöstä toimitettava selvitys hankeyksiköiden alkuperästä. Päästökauppaviranomainen voi kieltää hankeyksiköiden vaihdon, kunnes se on saanut selvityksen hankeyksiköiden alkuperästä.

46 §

Rekisterin ylläpito

Rekisterin perustamisen ja ylläpidon sekä rekisterin toimintojen osalta noudatetaan komission rekisteriasetusta. Rikostorjuntaan sekä rahanpesun ja terrorismin rahoituksen ehkäisyyn rekisterissä sovelletaan komission rekisteriasetusta ja siinä viitattuja säädöksiä.

50 §

Päästöoikeuksien vuosittainen kirjaaminen

Päästöoikeuksia ei saa kirjata 16 a §:n mukaisesti toimintansa lopettaneen laitoksen tilille.

51 a §

Alentuneen päästöoikeusmäärän kirjaaminen

Jos laitokselle maksutta jaettavien päästöoikeuksien määrä alentuu jonkin 33 §:ssä tarkoitetun muutoksen seurauksena, eikä 34 §:n mukaista päätöstä alentuneesta päästöoikeusmäärästä ole mahdollista tehdä 28 päivään helmikuuta mennessä, päästökauppaviranomainen kirjaa 50 ja 51 §:n estämättä laitokselle kyseisenä vuonna maksutta jaettavat päästöoikeudet toiminnanharjoittajan tilille mahdollisimman pian sen jälkeen, kun päätös alentuneesta päästöoikeusmäärästä on tehty.

51 b §

Päästöoikeuksien takaisinperintä

Toiminnanharjoittajan, jonka rekisterissä olevalle tilille on 50—51 a §:n mukaisesti kirjattu päästöoikeuksia enemmän kuin sille

komission ilmaisjakosäädöksen mukaan kuuluu, on palautettava liikaa jaettua päästöoikeusmäärää vastaava määrä päästöoikeuksia. Liikaa jaettu päästöoikeusmäärä voidaan myös kuitata toiminnanharjoittajalle maksutta jaettavasta päästöoikeusmäärästä edellyttäen, että kuittaus on komission rekisteriasetuksen mukaan sallittua. Päästöoikeuksien takaisinperinnässä noudatettavasta menettelystä ja määräajoista voidaan säätää tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

56 §

Päästöjen tarkkailu, selvitys ja todentaminen

Toiminnanharjoittajan on tarkkailtava laitoksensa päästöjä kattavasti, johdonmukaisesti, luotettavasti ja tarkasti sekä laadittava niistä selvitys kultakin kalenterivuodelta tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten, komission päästöjen tarkkailuasetuksen sekä kasvihuonekaasujen päästöluvassa asetettujen ehtojen mukaisesti.

Toiminnanharjoittajan on huolehdittava päästöselvityksen todentamisesta sekä siitä, että kunkin kalenterivuoden päästöistä laadittu selvitys ja siitä annettu todentamisraportti, joka sisältää todentajan lausunnon, toimitetaan päästökauppaviranomaiselle kalenterivuotta seuraavan vuoden maaliskuun 31 päivään mennessä.

Toiminnanharjoittajan on järjestettävä todentajalle pääsy kaikkiin todentamisen kohteena oleviin toiminnanharjoittajan hallinnassa oleviin tiloihin, jotka eivät kuulu kotirauhan piiriin, sekä annettava todentajalle kaikki todentamisen kannalta tarpeelliset tiedot.

59 §

Todentajan lausunto

Todentaja laatii päästöselvityksestä todentamisraportin, joka sisältää todentajan lausunnon. Todentajan lausunnossa todetaan, onko päästöselvitys tyydyttävä. Todentamisraportista ja lausunnosta tulee käydä ilmi todentamisen kannalta oleelliset seikat komission todentamisasetuksen vaatimusten mukaisesti. Päästöselvitys voidaan katsoa tyy-

dyttäväksi, jos se on laadittu 56 §:n 1 momentin mukaisesti ja todentaja voi todeta, että päästöt on tarkkailtu hyväksytyn tarkkailusuunnitelman mukaisesti, kaikki päästölähteet kattavasti eikä päästöselvityksessä ole olennaisia väärintulkintoja.

60 §

Päästömäärän arviointi virhetilanteessa

Päästökauppaviranomaisen on arvioitava virheellisen tai puutteellisen tarkkailun tai todentamisen vaikutus laitoksen päästöjen kokonaismäärään, jos laitoksen päästöjen tarkkailussa, päästöselvityksen laadinnassa ja toimittamisessa tai päästöselvityksen todentamisessa ei ole noudatettu 56 §:ssä säädettyjä vaatimuksia. Arvio tehdään hiilidioksidiekvivalenttitonneina ja se on perusteltava.

61 §

Todentajan hyväksyminen

Päästökauppaviranomainen hyväksyy 57 §:ssä tarkoitetun todentajan.

Todentajan hyväksymisen edellytyksenä on, että:

- 1) todentaja on toiminnallisesti ja taloudellisesti riippumaton;
- 2) todentajalla on käytössään riittävästi ammattitaitoista ja puolueetonta henkilöstöä;
- 3) todentaja pystyy toiminnassaan soveltamaan päästöjen tarkkailua ja todentamista koskevia menettelyitä, säännöksiä, standardeja ja ohjeita;
- 4) todentaja tuntee pätevyysalueensa toimintojen päästölähteet, päästöjen syntyvät ja päästöjen määrittämiseen vaadittavien tietojen määrittämistavat sekä kokonaispäästöjen määrittämiseen ja laskemiseen ja raportointiin liittyvät vaatimukset;
- 5) todentajalla on toiminnan edellyttämät laitteet, välineet ja järjestelmät;
- 6) todentajalla on toiminnan laatu ja laajuus huomioon ottaen riittävät taloudelliset voimavarat toiminnan asianmukaiseksi järjestämiseksi sekä mahdollisen korvausvastuun kattamiseksi; sekä
- 7) todentaja on Suomessa rekisteröity oikeushenkilö tai osa tällaista oikeushenkilöä.

Todentaja voi hakea hyväksyntää myös maksutta jaettavien päästöoikeuksien jakoa varten tarvittavien 29 §:n 2 momentissa ja 33 §:ssä tarkoitettujen tietojen todentamiseen. Hyväksymisen edellytyksenä on 1 momentissa säädetyn lisäksi, että todentaja pystyy toiminnassaan soveltamaan komission ilmaisjakosäädöstä ja maksutta jaettavia päästöoikeuksia koskevia tämän lain ja sen nojalla annettuja säännöksiä.

Edellä 1 momentin 1—5 kohdassa säädettyistä hyväksymisen edellytyksistä säädetään tarkemmin komission todentamisasetuksessa. Todentajaksi hyväksymistä hakevan on osoitettava tuotteiden kaupan pitämiseen liittyvää akkreditointia ja markkinavalvontaa koskevista vaatimuksista ja neuvoston asetuksen (ETY) N:o 339/93 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 765/2008, jäljempänä akkreditointiasetus, mukaisesti nimetyn ulkopuolisen akkreditointielimen arvioinnilla täyttävänsä 1 momentissa säädetyt edellytykset.

Hyväksymispäätöksessä määritellään todentajan pätevyysalue ja asetetaan tarvittaessa muita toimintaa koskevia syrjimättömiä ehtoja, joilla varmistetaan tehtävien asianmukainen hoitaminen.

62 §

Muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa akkreditoitun tai sertifioidun todentajan hyväksyminen

Päästökauppaviranomainen hyväksyy muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa akkreditoitun tai sertifioidun todentajan, jos;

- 1) todentaja on muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa akkreditoitu suorittamaan päästökauppadirektiivin mukaista todentamista;
- 2) toimintaa harjoitetaan yhteisömuodossa; ja
- 3) todentajan on akkreditoitunut akkreditointiasetuksen mukaisesti nimetty ulkopuolinen akkreditointielin; tai
- 4) luonnollisen henkilön on sertifiointu todentajaksi komission todentamisasetuksen 54

artiklan 2 kohdan tarkoitettu muu Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion kansallinen viranomainen.

Hyväksymispäätöksessä määritellään todentajan pätevyysalue ja asetetaan tarvittaessa muita toimintaa koskevia syrjimättömiä ehtoja, joilla varmistetaan tehtävien asianmukainen hoitaminen.

67 a §

Päästökauppaviranomaisen oikeus luovuttaa tietoja viranomaiselle

Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään, päästökauppaviranomaisella on oikeus luovuttaa salassapitosäännösten estämättä tietoja:

1) Finanssivalvonnalle huutokauppa-asetuksessa tarkoitettujen tehtävien hoitamista sekä päästöoikeuksien johdannaismarkkinoiden valvomista varten;

2) keskusrikospoliisille ja rahanpesun selvittelykeskukselle niiden tehtävien hoitamista varten;

3) tilastokeskukselle ja Suomen ympäristökeskukselle niiden tehtävien hoitamista varten; sekä

4) veroviranomaisille niiden tehtävien hoitamista varten.

71 §

Päästöoikeuksien luovutuskielto

Päästökauppaviranomainen voi määrätä päästöoikeuksien luovutuskiellon myös 51 b §:ssä tarkoitetun päästöoikeuksien takaisinperinnän turvaamiseksi. Takaisinperinnän turvaamiseksi määrätty luovutuskielto voi koskea joko kaikkia tai osaa toiminnanharjoittajan päästöoikeustilillä olevista päästöoikeuksista.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä 24 päivänä lokakuuta 2013

Pääministerin sijainen, valtiovarainministeri

JUTTA URPILAINEN

Työministeri *Lauri Ihalainen*

Laki**päästökauppalaan muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan päästökauppalaan (311/2011) 2 §:n 1 momentin johdantokappale ja 1 kohta, 6, 16, 17, 40, 41, 44 ja 45 §, 46 §:n 3 momentti, 50 §:n 3 momentti, 56 § ja 59—62 §, sekä
lisätään 15 §:ään uusi 2 momentti, lakiin uusi 16 a, 51 a, 51 b ja 67 a § sekä 71 §:ään uusi 4 momentti seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

2 §

2 §

*Soveltaisala**Soveltaisala*

Tätä lakia sovelletaan seuraavien toimintojen hiilidioksidipäästöihin sekä lisäksi 25—28 kohdassa mainittujen toimintojen kohdalla erikseen määriteltyihin muihin kasvihuonekaasupäästöihin:

1) polttoaineiden poltto laitoksissa, joiden nimellinen kokonaislämpöteho on yli 20 megawattia, ei kuitenkaan jätteiden poltto laitoksissa, joissa ympäristönsuojelulain (86/2000) mukaisessa ympäristöluvassa annettujen määräysten mukaisesti noudatetaan jätteiden polttolaitosta koskevia vaatimuksia;

Tätä lakia sovelletaan seuraavien toimintojen hiilidioksidipäästöihin sekä lisäksi 25—28 kohdassa tarkoitettujen toimintojen kohdalla mainittuihin muihin kasvihuonekaasupäästöihin:

1) polttoaineiden poltto laitoksissa, joiden nimellinen kokonaislämpöteho on yli 20 megawattia, ei kuitenkaan jätteiden poltto laitoksissa *tai laitoksen osissa*, joissa ympäristönsuojelulain (86/2000) mukaisessa ympäristöluvassa annettujen määräysten mukaisesti noudatetaan jätteiden polttolaitosta koskevia vaatimuksia;

6 §

6 §

*Määritelmät**Määritelmät*

20 a) **komission todentamisasetuksella** komission asetusta (EU) N:o 600/2012 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2003/87/EY tarkoitettua kasvihuonekaasupäästöraporttien ja tonnikilometriraporttien todentamisesta ja todentajien akkreditoinnista

15 §

Laitoksen toiminnanharjoittajan konkurssi

Toiminnanharjoittajan on ilmoitettava päästökauppaviranomaiselle laitoksen toiminnan lopettamisesta ja laitoksen toimintaa koskevan luvan raukeamisesta ympäristönsuojelulain 57 §:n perusteella tai luvan peruuttamisesta ympäristönsuojelulain 59 §:n perusteella.

Päästökauppaviranomaisen on peruutettava kasvihuonekaasujen päästölupa tai tilapäinen kasvihuonekaasujen päästölupa, jos:

- 1) laitoksen toimintaa koskeva lupa on rauennut ympäristönsuojelulain 57 §:n perusteella tai lupa on peruutettu ympäristönsuojelulain 59 §:n perusteella;
- 2) laitos on lopettanut toimintansa; tai
- 3) luvanhaltija ilmoittaa, ettei toimintaa aloiteta.

Laitosten, joiden toiminta tai toiminnan uudelleen aloittaminen on teknisesti mahdotonta, katsotaan lopettaneen toimintansa. Komission ilmaisjakosäädöksessä annetaan säännöksiä laitoksen toiminnan lopettamisen määrittämisestä. Toiminnanharjoittajan velvollisuudesta toimittaa tietoja päästökauppaviranomaiselle toiminnan lopettamisesta sekä komission ilmaisjakosäädöksen soveltamisesta voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

Päästökauppaviranomainen voi peruuttaa kasvihuonekaasujen päästöluvan, jos:

- 1) luvanhaltija on olennaisesti rikkonut

15 §

Laitoksen toiminnanharjoittajan konkurssi

Konkurssipesän hoitajan on ilmoitettava toiminnanharjoittajan konkurssista päästökauppaviranomaiselle 30 päivän kuluessa konkurssin alkamisesta.

16 §

Luvan peruuttaminen

Toiminnanharjoittajan on ilmoitettava päästökauppaviranomaiselle laitoksen toiminnan lopettamisesta, laitoksen toimintaa koskevan ympäristöluvan raukeamisesta ympäristönsuojelulain 57 §:n perusteella tai ympäristöluvan peruuttamisesta ympäristönsuojelulain 59 §:n perusteella. *Ilmoitus on tehtävä viipymättä, kuitenkin viimeistään sen vuoden loppuun mennessä, jolloin laitoksen toiminta on lopetettu tai ympäristölupa on rauennut tai peruutettu.*

Päästökauppaviranomaisen on peruutettava kasvihuonekaasujen päästölupa tai tilapäinen kasvihuonekaasujen päästölupa, jos:

- 1) laitoksen toimintaa koskeva ympäristölupa on rauennut ympäristönsuojelulain 57 §:n perusteella tai lupa on peruutettu ympäristönsuojelulain 59 §:n perusteella;
- 2) laitos on lopettanut toimintansa *16 a §:ssä tarkoitetulla tavalla*; tai
- 3) luvanhaltija ilmoittaa, ettei toimintaa aloiteta.

Päästökauppaviranomainen voi peruuttaa kasvihuonekaasujen päästöluvan, jos:

- 1) luvanhaltija on olennaisesti rikkonut

päästöoikeuksien vuosittaista palauttamista tai päästöjen tarkkailua, ilmoittamista ja todentamista koskevia velvoitteitaan eikä päästökauppaviranomaisen kehotuksesta huolimatta ole täyttänyt velvoitteitaan; tai

2) luvanhaltija ei päästökauppaviranomaisen kehotuksesta huolimatta ole ilmoittanut laitoksen laajennuksesta, toiminnan lopettamisesta tai vähentämisestä taikka muista toiminnan muutoksista tai päästöjen tarkkailua koskevista muutoksista, jotka voivat edellyttää päästöluvan muuttamista tai lupaehtojen tarkistamista.

Päästöluvan peruuttamista koskevan asian voi panna vireille toiminnanharjoittaja tai päästökauppaviranomainen.

päästöoikeuksien vuosittaista palauttamista tai päästöjen tarkkailua, ilmoittamista ja todentamista koskevia velvoitteitaan eikä päästökauppaviranomaisen kehotuksesta huolimatta ole täyttänyt velvoitteitaan; tai

2) luvanhaltija ei päästökauppaviranomaisen kehotuksesta huolimatta ole ilmoittanut laitoksen laajennuksesta, toiminnan lopettamisesta tai vähentämisestä taikka muista toiminnan muutoksista tai päästöjen tarkkailua koskevista muutoksista, jotka voivat edellyttää päästöluvan muuttamista tai lupaehtojen tarkistamista.

Päästöluvan peruuttamista koskevan asian voi panna vireille toiminnanharjoittaja tai päästökauppaviranomainen.

16 a §

Laitoksen toiminnan lopettaminen

Laitoksen katsotaan lopettaneen toimintansa, jos jokin seuraavista ehdoista täyttyy:

1) *laitoksen kasvihuonekaasujen päästölupa tai tilapäinen kasvihuonekaasujen päästölupa on umpeutunut tai peruutettu;*

2) *laitoksen toiminnan jatkaminen on teknisesti mahdotonta;*

3) *laitos ei ole enää toiminnassa, eikä toiminnan uudelleen aloittaminen ole teknisesti mahdollista;*

4) *laitos ei ole enää toiminnassa, eikä toiminnanharjoittaja voi osoittaa, että laitos aloittaa toimintansa uudelleen kuuden kuukauden kuluessa toiminnan lopettamisesta; päästökauppaviranomainen voi pidentää määräaikaa enintään 18 kuukauteen, jos toiminnanharjoittaja osoittaa, että laitoksen toiminnan aloittaminen uudelleen kuuden kuukauden kuluessa on mahdotonta sellaisien poikkeuksellisten ja ennakoimattomien olosuhteiden vuoksi, joihin toiminnanharjoittaja ei ole voinut kohtuudella vaikuttaa tai varautua.*

Mitä 1 momentin 4 kohdassa säädetään, ei sovelleta laitokseen, jota pidetään varalla tai valmiudessa, eikä laitokseen, joka toimii kausiluonteisesti, jos seuraavat ehdot täyttyvät;

1) *toiminnanharjoittajalla on voimassaoleva kasvihuonekaasujen päästölupa tai tila-*

päinen kasvihuonekaasujen päästölupa sekä muut laitoksen toiminnan edellyttämät luvat;

2) laitoksen toiminnan uudelleen aloittaminen on teknisesti mahdollista ilman fyysisiä muutoksia laitokseen;

3) laitosta huolletaan säännöllisesti.

Toiminnanharjoittajan velvollisuudesta toimittaa tietoja toiminnan lopettamisesta sekä komission ilmaisjakosäädöksen soveltamisesta voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

17 §

Päästöoikeuksien kirjaamatta jättäminen

Päästökauppaviranomainen ei saa kirjata 49 §:ssä tarkoitetulle laitoksen rekisterissä olevalle tilille päästöoikeuksien myöntämispäätöksen mukaisia vuosittaisia päästöoikeuksia sen jälkeen, kun kasvihuonekaasujen päästölupa on peruutettu. Päästökauppaviranomainen ei saa myöskään kirjata toimintansa lopettaneen laitoksen rekisterissä olevalle tilille toiminnan lopettamisen jälkeen päästöoikeuksien myöntämispäätöksen mukaista vuosittain kirjattavaa päästöoikeusmäärää, *jollei laitoksen toiminnanharjoittaja osoita päästökauppaviranomaiselle, että laitos aloittaa tuotannon uudelleen määrätyn kohtuullisen ajan kuluessa. Laitoksen, jonka toiminta on kausittaista, katsotaan lopettaneen toimintansa, jos toiminta tai toiminnan uudelleen aloittaminen on teknisesti mahdotonta.*

40 §

Kauden 2008—2012 hankeyksiköiden käyttöoikeuden siirto kaudelle 2013—2020

Päästökauppalain (683/2004) soveltamisalaan päästökauppakaudella 2008—2012 kuuluneen laitoksen toiminnanharjoittaja voi käyttää hankeyksiköitä kautta 2008—2012 koskevassa päästöoikeuksien myöntämispäätöksessä määrättyyn enimmäismäärään saakka myös kaudella 2013—2020 siltä osin kuin hankeyksiköiden käytön enimmäismäärää ei ole käytetty tämän lain 53 §:ssä säädetyn veloitteen täyttämiseen kaudella 2008—2012.

17 §

Päästöoikeuksien kirjaamatta jättäminen

Päästökauppaviranomainen ei saa kirjata 49 §:ssä tarkoitetulle laitoksen rekisterissä olevalle tilille päästöoikeuksien myöntämispäätöksen mukaisia vuosittaisia päästöoikeuksia sen jälkeen, kun kasvihuonekaasujen päästölupa on peruutettu. Päästökauppaviranomainen ei saa myöskään kirjata toimintansa 16 a §:n mukaisesti lopettaneen laitoksen rekisterissä olevalle tilille toiminnan lopettamisen jälkeen päästöoikeuksien myöntämispäätöksen mukaista vuosittain kirjattavaa päästöoikeusmäärää.

40 §

Hankeyksiköiden käytön enimmäismäärä

Päästökauppalain (683/2004) soveltamisalaan päästökauppakaudella 2008—2012 kuuluneen laitoksen toiminnanharjoittaja voi käyttää hankeyksiköitä kautta 2008—2012 koskevassa päästöoikeuksien myöntämispäätöksessä määrättyyn enimmäismäärään saakka myös kaudella 2013—2020 siltä osin kuin hankeyksiköiden käytön enimmäismäärää ei ole käytetty tämän lain 53 §:ssä säädetyn veloitteen täyttämiseen kaudella 2008—2012.

Päästökauppalain (683/2004) soveltamisalaan päästökauppaudella 2008—2012 kuuluneen laitoksen toiminnanharjoittaja voi käyttää hankeyksiköitä yli 1 momentissa mainitun enimmäismäärän ja muun tämän lain soveltamisalaan kuuluvan laitoksen toiminnanharjoittaja voi käyttää hankeyksiköitä päästökauppaudella 2013—2020 siten kuin päästökauppadirektiivin 11 a artiklan nojalla annettavassa komission asetuksessa säädetään.

Päästökauppaviranomainen laskee laitoksen hankeyksiköiden käytön enimmäismäärän 2 momentissa tarkoitetun komission asetuksen mukaisesti ja toimittaa laitoskohtaiset enimmäismäärät komission tarkastettaviksi.

41 §

Hankeyksiköitä koskevat rajoitukset

Toiminnanharjoittaja ei voi käyttää maankäytöstä, maankäytön muutoksesta tai metsätaloutta koskevista toiminnoista eikä ydinvoimahankkeista saatuja hankeyksiköitä.

41 §

Hankeyksiköitä koskevat rajoitukset

Toiminnanharjoittaja ei voi käyttää hankeyksiköitä, jotka ovat peräisin:

- 1) maankäytöstä, maankäytön muutoksesta tai metsätaloutta koskevista toiminnoista;
- 2) ydinvoimahankkeista;
- 3) toiminnoista, joissa hajotetaan trifluorimetaania (HFC-23); tai
- 4) toiminnoista, joissa hajotetaan adiippiinihapon tuotannosta aiheutuvaa typpioksiduulia (N₂O).

Päästökauppadirektiivin 11 a artiklan nojalla annettavassa komission asetuksessa säädettävien muiden rajoitusten täytäntöönpanosta säädetään tarvittaessa valtioneuvoston asetuksella.

44 §

Hankeyksiköiden siirtäminen velvoitteen täyttämiseen

Jos toiminnanharjoittaja käyttää hankeyksiköitä 53 §:n 1 momentissa säädetyn velvoitteen täyttämiseen, sen on siirrettävä hankeyksiköitä 49 §:ssä tarkoitettulta rekisterissä olevalta päästöoikeustililtään rekisterissä olevalle valtion päästöoikeustilille siten kuin komission rekisteriasetuksessa säädetään.

44 §

Hankeyksiköiden vaihto päästöoikeuksiin

Toiminnanharjoittaja voi pyytää päästökauppaviranomaista myöntämään sille vuodesta 2013 alkaen voimassa olevia päästöoikeuksia vastineeksi vuoden 2012 loppuun mennessä toteutuneista päästövähennyksistä myönnettyistä hankeyksiköistä sellaisista hanketoiminnoista, jotka eivät ole 41 §:ssä tar-

koitettuja toimintoja. Toiminnanharjoittaja voi pyytää edellä mainittua vaihtoa siltä osin kuin se ei ole käyttänyt 40 §:n mukaista hankeyksiköiden käytön enimmäismäärää. Päästökauppaviranomaisen on tehtävä vaihto 31 päivään maaliskuuta 2015 asti.

Toiminnanharjoittaja voi vaihtaa vuodesta 2013 alkaen voimassa oleviin päästöoikeuksiin vuodesta 2013 alkaen toteutuneita päästövähennyksiä vastaavia hankeyksiköitä ennen vuotta 2013 rekisteröidyistä hankkeista sellaisista hanketoiminnoista, jotka eivät ole 41 §:ssä tarkoitettuja toimintoja. Toiminnanharjoittaja voi tehdä edellä mainitun vaihdon siltä osin kuin se ei ole käyttänyt 40 §:n mukaista hankeyksiköiden käytön enimmäismäärää.

Toiminnanharjoittaja voi vaihtaa vuodesta 2013 alkaen voimassa oleviin päästöoikeuksiin vuodesta 2013 alkaen toteutuneita päästövähennyksiä vastaavia sertifioituja päästövähennyksiä vuodesta 2013 alkaen vähiten kehittyneissä maissa aloitetuista hanketoiminnoista, jotka eivät ole 41 §:ssä tarkoitettuja toimintoja. Toiminnanharjoittaja voi tehdä edellä mainitun vaihdon siltä osin kuin se ei ole käyttänyt 40 §:n mukaista hankeyksiköiden käytön enimmäismäärää.

Hankeyksiköiden vaihtoon liittyvästä menettelystä säädetään tarvittaessa valtioneuvoston asetuksella.

45 §

Selvitys hankeyksiköiden alkuperästä

Toiminnanharjoittajan velvollisuutena on varmistaa, että sen 44 §:n mukaisesti käyttämät hankeyksiköt eivät ole peräisin 41 §:ssä tarkoitetuista toiminnoista. Toiminnanharjoittajan on päästökauppaviranomaisen pyynnöstä toimitettava selvitys hankeyksiköiden alkuperästä. Päästökauppaviranomainen voi kieltää hankeyksiköiden *käytön*, kunnes se on saanut selvityksen hankeyksiköiden alkuperästä.

45 §

Selvitys hankeyksiköiden alkuperästä

Toiminnanharjoittajan velvollisuutena on varmistaa, että sen 44 §:n mukaisesti vaihtamat hankeyksiköt eivät ole peräisin 41 §:ssä tarkoitetuista toiminnoista. Toiminnanharjoittajan on päästökauppaviranomaisen pyynnöstä toimitettava selvitys hankeyksiköiden alkuperästä. Päästökauppaviranomainen voi kieltää hankeyksiköiden *vaihdon*, kunnes se on saanut selvityksen hankeyksiköiden alkuperästä.

46 §

Rekisterin ylläpito

46 §

Rekisterin ylläpito

Rekisterin perustamisen ja ylläpidon sekä rekisterin toimintojen osalta noudatetaan komission rekisteriasetusta. Rikostorjuntaan sekä rahanpesun ja terrorismin rahoituksen ehkäisyyn rekisterissä sovelletaan komission rekisteriasetusta ja siinä viitattuja säädöksiä.

50 §

Päästöoikeuksien vuosittainen kirjaaminen

50 §

Päästöoikeuksien vuosittainen kirjaaminen

Päästöoikeuksia ei saa kirjata 17 §:n mukaisesti toimintansa lopettaneen laitoksen tilille.

Päästöoikeuksia ei saa kirjata 16 a §:n mukaisesti toimintansa lopettaneen laitoksen tilille.

51 a §

Alentuneen päästöoikeusmäärän kirjaaminen

Jos laitokselle maksutta jaettavien päästöoikeuksien määrä alentuu jonkin 33 §:ssä tarkoitetun muutoksen seurauksena, eikä 34 §:n mukaista päätöstä alentuneesta päästöoikeusmäärästä ole mahdollista tehdä 28 päivään helmikuuta mennessä, päästökaupaviranomainen kirjaa 50 ja 51 §:n estämättä laitokselle kyseisenä vuonna maksutta jaettavat päästöoikeudet toiminnanharjoittajan tilille mahdollisimman pian sen jälkeen, kun päätös alentuneesta päästöoikeusmäärästä on tehty.

51 b §

Päästöoikeuksien takaisinperintä

Toiminnanharjoittajan, jonka rekisterissä olevalle tilille on 50–51 a §:n mukaisesti kirjattu päästöoikeuksia enemmän kuin sille

komission ilmaisjakosäädöksen mukaan kuuluu, on palautettava liikaa jaettua päästöoikeusmäärää vastaava määrä päästöoikeuksia. Liikaa jaettu päästöoikeusmäärä voidaan myös kuitata toiminnanharjoittajalle maksutta jaettavasta päästöoikeusmäärästä edellyttäen, että kuittaus on komission rekisteriasetuksen mukaan sallittua. Päästöoikeuksien takaisinperinnässä noudatettavasta menettelystä ja määräajoista voidaan säätää tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

56 §

Päästöjen tarkkailu, selvitys ja todentaminen

Toiminnanharjoittajan on tarkkailtava laitoksensa tämän lain soveltamisalaan kuuluvia päästöjä kattavasti, johdonmukaisesti, luotettavasti ja tarkasti sekä laadittava niistä selvitys kultakin kalenterivuodelta tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten, komission päästöjen tarkkailuasetuksen sekä kasvihuonekaasujen päästöluvassa asetettujen ehtojen mukaisesti.

Toiminnanharjoittajan on huolehdittava päästöselvityksen todennuttamisesta sekä siitä, että kunkin kalenterivuoden päästöistä laadittu selvitys ja siitä annettu todentajan lausunto toimitetaan päästökauppaviranomaiselle kalenterivuotta seuraavan vuoden maaliskuun 31 päivään mennessä.

Toiminnanharjoittajan on järjestettävä todentajalle pääsy kaikkiin todentamisen kohteena oleviin toiminnanharjoittajan hallinnassa oleviin tiloihin, jotka eivät kuulu kotirauhan piiriin, sekä annettava todentajalle kaikki todentamisen kannalta tarpeelliset tiedot.

59 §

Todentajan lausunto

Todentaja laatii päästöselvityksestä lausunnon, jossa todetaan, onko päästöselvitys tyydyttävä. Lausunnosta tulee käydä ilmi toden-

56 §

Päästöjen tarkkailu, selvitys ja todentaminen

Toiminnanharjoittajan on tarkkailtava laitoksensa päästöjä kattavasti, johdonmukaisesti, luotettavasti ja tarkasti sekä laadittava niistä selvitys kultakin kalenterivuodelta tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten, komission päästöjen tarkkailuasetuksen sekä kasvihuonekaasujen päästöluvassa asetettujen ehtojen mukaisesti.

Toiminnanharjoittajan on huolehdittava päästöselvityksen todennuttamisesta sekä siitä, että kunkin kalenterivuoden päästöistä laadittu selvitys ja siitä annettu *todentamisraportti, joka sisältää todentajan lausunnon*, toimitetaan päästökauppaviranomaiselle kalenterivuotta seuraavan vuoden maaliskuun 31 päivään mennessä.

Toiminnanharjoittajan on järjestettävä todentajalle pääsy kaikkiin todentamisen kohteena oleviin toiminnanharjoittajan hallinnassa oleviin tiloihin, jotka eivät kuulu kotirauhan piiriin, sekä annettava todentajalle kaikki todentamisen kannalta tarpeelliset tiedot.

59 §

Todentajan lausunto

Todentaja laatii päästöselvityksestä *todentamisraportin, joka sisältää todentajan lausunnon*. Todentajan lausunnossa todetaan,

tamisen kannalta oleelliset seikat. Päästöselvitys voidaan katsoa tyydyttäväksi, jos se on laadittu 56 §:n 1 momentin mukaisesti ja todentaja voi todeta, että päästöt on tarkkailtu hyväksytyyn tarkkailusuunnitelman mukaisesti, kaikki päästölähteet kattavasti eikä ilmoituksissa tiedoissa ole oleellisia puutteita, virheitä tai väärintulkintoja eikä kokonaispäästöjä ole ilmoitettu oleellisesti väärin.

onko päästöselvitys tyydyttävä. Todentamisraportista ja lausunnosta tulee käydä ilmi todentamisen kannalta oleelliset seikat *komission todentamisasetuksen vaatimusten mukaisesti*. Päästöselvitys voidaan katsoa tyydyttäväksi, jos se on laadittu 56 §:n 1 momentin mukaisesti ja todentaja voi todeta, että päästöt on tarkkailtu hyväksytyyn tarkkailusuunnitelman mukaisesti, kaikki päästölähteet kattavasti *eikä päästöselvityksessä ole olennaisia väärintulkintoja*.

60 §

Päästömäärän arviointi virhetilanteessa

Päästökauppaviranomaisen on arvioitava virheellisen tarkkailun vaikutus laitoksen päästöjen kokonaismäärään, jos laitoksen päästöjen tarkkailussa ei ole noudatettu laitoksen lupapäätökseen sisältyviä 11 §:n 4 momentin 1 kohdassa tarkoitettuja päästöjen tarkkailua koskevia vaatimuksia eikä vaatimuksia voi noudattaa takautuvasti päästöselvityksen laatimisessa. Arvio tehdään hiilidioksidiekvivalenttitonneina ja se on perusteltava.

61 §

Todentajan hyväksyminen

Päästökauppaviranomainen hyväksyy tämän lain soveltamisalaan kuuluvat todentajat.

Todentajan hyväksymisen edellytyksenä on, että:

- 1) todentaja on toiminnallisesti ja taloudellisesti riippumaton;
- 2) todentajalla on käytössään riittävästi ammattitaitoista ja puolueetonta henkilöstöä;
- 3) todentaja pystyy toiminnassaan soveltaamaan päästöjen tarkkailua ja todentamista koskevia menettelyitä, säännöksiä, standardeja ja ohjeita;
- 4) todentaja tuntee pätevyysalueensa toimintojen päästölähteet, päästöjen syntyvät ja päästöjen määrittämiseen vaadittavien tietojen määrittämistavat sekä kokonaispäästöjen määrittämiseen ja laskemiseen ja rapor-

60 §

Päästömäärän arviointi virhetilanteessa

Päästökauppaviranomaisen on arvioitava virheellisen tai puutteellisen tarkkailun tai todentamisen vaikutus laitoksen päästöjen kokonaismäärään, jos laitoksen päästöjen tarkkailussa, *päästöselvityksen laadinnassa ja toimittamisessa tai päästöselvityksen todentamisessa ei ole noudatettu 56 §:ssä säädettyjä vaatimuksia*. Arvio tehdään hiilidioksidiekvivalenttitonneina ja se on perusteltava.

61 §

Todentajan hyväksyminen

Päästökauppaviranomainen hyväksyy 57 §:ssä tarkoitetun todentajan.

Todentajan hyväksymisen edellytyksenä on, että:

- 1) todentaja on toiminnallisesti ja taloudellisesti riippumaton;
- 2) todentajalla on käytössään riittävästi ammattitaitoista ja puolueetonta henkilöstöä;
- 3) todentaja pystyy toiminnassaan soveltaamaan päästöjen tarkkailua ja todentamista koskevia menettelyitä, säännöksiä, standardeja ja ohjeita;
- 4) todentaja tuntee pätevyysalueensa toimintojen päästölähteet, päästöjen syntyvät ja päästöjen määrittämiseen vaadittavien tietojen määrittämistavat sekä kokonaispäästöjen määrittämiseen ja laskemiseen ja rapor-

tointiin liittyvät vaatimukset;

5) todentajalla on toiminnan edellyttämät laitteet, välineet ja järjestelmät;

6) todentajalla on toiminnan laatu ja laajuus huomioon ottaen riittävät taloudelliset voimavarat toiminnan asianmukaiseksi järjestämiseksi sekä mahdollisen korvausvastuun kattamiseksi; sekä

7) todentaja on Suomessa rekisteröity oikeushenkilö tai se on osa tällaista oikeushenkilöä.

Todentajan hyväksyntää hakevan on osoitettava tuotteiden kaupan pitämiseen liittyvää akkreditointia ja markkinavalvontaa koskevista vaatimuksista ja neuvoston asetuksen (ETY) N:o 339/93 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 765/2008, jäljempänä *akkreditointiasetus*, mukaisesti nimetyn ulkopuolisen akkreditointielimen arvioinnilla täyttävänsä 1 momentissa säädetyt edellytykset.

Hyväksymispäätöksessä määritellään todentajan pätevyysalue ja asetetaan tarvittaessa muita toimintaa koskevia syrjimättömiä ehtoja, joilla varmistetaan tehtävien asianmukainen hoitaminen.

62 §

Muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa akkreditoidun todentajan hyväksyminen

Päästökauppaviranomainen hyväksyy muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa akkreditoidun todentajan, jos;

tointiin liittyvät vaatimukset;

5) todentajalla on toiminnan edellyttämät laitteet, välineet ja järjestelmät;

6) todentajalla on toiminnan laatu ja laajuus huomioon ottaen riittävät taloudelliset voimavarat toiminnan asianmukaiseksi järjestämiseksi sekä mahdollisen korvausvastuun kattamiseksi; sekä

7) todentaja on Suomessa rekisteröity oikeushenkilö tai osa tällaista oikeushenkilöä.

Todentaja voi hakea hyväksyntää myös maksutta jaettavien päästöoikeuksien jakoa varten tarvittavien 29 §:n 2 momentissa ja 33 §:ssä tarkoitettujen tietojen todentamiseen. Hyväksymisen edellytyksenä on 1 momentissa säädetyin lisäksi, että todentaja pysyy toiminnassaan soveltamaan komission ilmaisjakosäädöstä ja maksutta jaettavia päästöoikeuksia koskevia tämän lain ja sen nojalla annettuja säännöksiä.

Edellä 1 momentin 1–5 kohdassa säädetyistä hyväksymisen edellytyksistä säädetään tarkemmin komission todentamisasetuksessa. Todentajaksi hyväksymistä hakevan on osoitettava tuotteiden kaupan pitämiseen liittyvää akkreditointia ja markkinavalvontaa koskevista vaatimuksista ja neuvoston asetuksen (ETY) N:o 339/93 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 765/2008, jäljempänä akkreditointiasetus, mukaisesti nimetyn ulkopuolisen akkreditointielimen arvioinnilla täyttävänsä 1 momentissa säädetyt edellytykset.

Hyväksymispäätöksessä määritellään todentajan pätevyysalue ja asetetaan tarvittaessa muita toimintaa koskevia syrjimättömiä ehtoja, joilla varmistetaan tehtävien asianmukainen hoitaminen.

62 §

Muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa akkreditoidun tai sertifioitun todentajan hyväksyminen

Päästökauppaviranomainen hyväksyy muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa akkreditoidun tai sertifioitun todentajan, jos;

- 1) todentaja on muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa akkreditoitu suorittamaan päästökauppadirektiivin mukaista todentamista;
- 2) toimintaa harjoitetaan yhteisömuodossa; ja
- 3) todentajan on akkreditoitunut akkreditointiasetuksen mukaisesti nimetty ulkopuolinen akkreditointielin.

Hyväksymispäätöksessä määritellään todentajan pätevyysalue ja asetetaan tarvittaessa muita toimintaa koskevia syrjimättömiä ehtoja, joilla varmistetaan tehtävien asianmukainen hoitaminen.

- 1) todentaja on muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa akkreditoitu suorittamaan päästökauppadirektiivin mukaista todentamista;
- 2) toimintaa harjoitetaan yhteisömuodossa; ja
- 3) todentajan on akkreditoitunut akkreditointiasetuksen mukaisesti nimetty ulkopuolinen akkreditointielin; tai

4) luonnollisen henkilön on sertifioitunut todentajaksi komission todentamisasetuksen 54 artiklan 2 kohdan tarkoitettu muu Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion kansallinen viranomainen.

Hyväksymispäätöksessä määritellään todentajan pätevyysalue ja asetetaan tarvittaessa muita toimintaa koskevia syrjimättömiä ehtoja, joilla varmistetaan tehtävien asianmukainen hoitaminen.

67 a §

Päästökauppaviranomaisen oikeus luovuttaa tietoja viranomaiselle

Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään, päästökauppaviranomaisella on oikeus luovuttaa salassapitosäännösten estämättä tietoja:

- 1) Finanssivalvonnalle huutokauppa-asetuksessa tarkoitettujen tehtävien hoitamista sekä päästöoikeuksien johdannaismarkkinoiden valvomista varten;
- 2) keskusrikospoliisille ja rahanpesun selvittelykeskukselle niiden tehtävien hoitamista varten;
- 3) tilastokeskukselle ja Suomen ympäristökeskukselle niiden tehtävien hoitamista varten; sekä
- 4) veroviranomaisille niiden tehtävien hoitamista varten.

71 §

Päästöoikeuksien luovutuskielto

71 §

Päästöoikeuksien luovutuskielto

Päästökauppaviranomainen voi määrätä

päästöoikeuksien luovutuskiellon myös 51 b §:ssä tarkoitetun päästöoikeuksien takaisinperinnän turvaamiseksi. Takaisinperinnän turvaamiseksi määrätty luovutuskielto voi koskea joko kaikkia tai osaa toiminnanharjoittajan päästöoikeustilillä olevista päästöoikeuksista.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta
20 .